

Савремени српски превод

Language: српски (Serbian)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Serbian Easy-to-Read Version © 2015 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-22 from source files dated 2017-08-22.

09f044ac-4a6a-56aa-82a9-0316ff065729

ISBN: 978-1-5313-1306-7

Друга књига летописа

која се зове и Друга књига дневника

Соломон тражи мудрост

(1. Цар 3,1-15)

1 Соломон син Давидов учврстио је своју власт у свом царству, јер је ГОСПОД, његов Бог, био с њим и учинио га силно великим.

² Соломон издаде заповест целом Израелу – заповедницима над хиљадама и заповедницима над стотинама, судијама, свим поглаварима Израела и главама породица – ³ па он и цела заједница пођоше на узвишицу у Гивону, јер је тамо био Божији Шатор састанка, који је у пустињи био направио Мојсије, Божији слуга. ⁴ Давид је био пренео Божији Ковчег из Кирјат-Јеарима на место које је припремио, пошто је у Јерусалиму разapeо шатор за њега. ⁵ А у Гивону је, испред Боравишта ГОСПОДЊЕГ, био и бронзани жртвеник који је направио Бецалел син Урија сина Хуровог, па Соломон и заједница одоше до њега. ⁶ Соломон се, пред ГОСПОДОМ, попе до бронзаног жртвеника, који је стајао уз Шатор састанка, и на њему принесе хиљаду жртава паљеница.

⁷ Те ноћи Бог се показа Соломону и рече му: »Затражи шта год хоћеш да ти дам.«

⁸ А Соломон одговори Богу: »Показао си велику љубав према мом оцу Давиду и мене поставио за цара

после њега. ⁹ Сада ГОСПОДЕ, Боже, потврди своје обећање дато мом оцу Давиду, јер поставио си ме за цара народу којег има као земаљског праха. ¹⁰ Стога ми дај мудрости и знања, да могу да управљам* овим народом. Јер, ко може да спроводи правду међу овим твојим великим народом?»

¹¹ Бог рече Соломону: »Пошто си пожелео ово, а ниси тражио богатство, ни благо, ни славу, ни смрт својих непријатеља и пошто ниси тражио дуг живот, него мудрост и знање да би могао да спроводиш правду међу мојим народом над којим сам те поставио за цара, ¹² даће ти се мудрост и знање. А даћу ти и богатство, благо и славу какве није имао ниједан цар пре тебе нити ће их имати иједан после тебе.«

¹³ Потом се Соломон са узвишице у Гивону, где је био Шатор састанка, врати у Јерусалим, па је владао над Израелом.

Соломоново богатство и слава

(1. Цар 4,20-34)

¹⁴ Соломон је накупио много борних кола и коња. Имао је хиљаду четири стотине борних кола и дванаест хиљада коња[†], које је држао у градовима одређеним за борна кола и код себе у Јерусалиму. ¹⁵ Учинио је да у Јерусалиму буде сребра и злата као камења, а кедрова у изобиљу као дивљих смокава у Шефели. ¹⁶ Соломон је увозио коње из Египта и Квеа[‡] – цареви добављачи куповали су их у Квеу. ¹⁷ Из Египта су увозили борна кола по шест

***1:10 управљам** Дословно: излазим и улазим пред.

†**1:14 коња** Ова реч на хебрејском може да значи и »коњаника«.

‡**1:16 Квеа** Вероватно: Киликије.

стотина шеке^{*} сребра, а коње по сто педесет шеке[†], а извозили су их свим хетитским и арамејским царевима.

Соломон се спрема да сагради Храм

(1. Цар 5,1-18)

2 Соломон нареди да се сагради дом за ГОСПОДЊЕ Име, а њему царска палата. ²Он одреди седамдесет хиљада људи да буду носачи, осамдесет хиљада људи да буду каменоресци у брдима и над њима три хиљаде шест стотина предрадника.

³Соломон поручи Хираму, цару Тира: »Пошаљи ми кедрових дебала као што си послао и мом оцу Давиду када је себи градио палату да у њој живи. ⁴Ја се спремам да саградим дом за Име ГОСПОДА, свога Бога, да му га посветим, да се пред ГОСПОДОМ приноси мирисни кâд, да се редовно постављају свети хлебови и да се приносе жртве паљенице сваког јутра и сваке вечери, суботом и кад је млад месец и о празницима ГОСПОДА, нашега Бога. То је трајна уредба за Израел.

⁵»Дом који намеравам да саградим биће велик, јер је наш Бог већи од свих других богова. ⁶И ко би био у стању да сагради дом за њега када га ни небеса ни небеса над небесима не могу обухватити? И како бих ја могао да му саградим дом који би био ишта друго осим места за паљење кâда пред Богом?

⁷»Стога ми пошаљи човека вична обради злата и сребра, бронзе и гвожђа, који уме да ради са

пурпурним, гримизним и плавим предивом, искусног у уметности резбарења, да ради у Јуди и Јерусалиму са мојим вештим занатлијама, које је одредио мој отац Давид.

⁸»Пошаљи ми и кедрових, борових и сандалових дебала из Либана, јер знам да су твоји људи вешти у сечењу либанских стабала. Моји људи ће радити заједно с твојима, ⁹да би ме снабдели великом количином дрвета, јер дом који градим биће велик и величанствен. ¹⁰Твојим слугама, дрвосечама, даћу двадесет хиљада кора[‡] млевене пшенице, двадесет хиљада кора јечма, двадесет хиљада бата[†] вина и двадесет хиљада бата уља.«

¹¹Хирам, цар Тира, одговори Соломону писмом: »ГОСПОД воли свој народ, па му је зато баш тебе поставио за цара.«

¹²Хирам још додаде: »Благословен ГОСПОД, Бог Израелов, који је саздао небо и земљу. Он је дао цару Давиду мудрог сина, обдареног памећу и проницљивошћу, сина који ће за ГОСПОДА саградити дом, а за себе палату.

¹³»Шаљем ти Хурам-Авија, човека велике вештине, ¹⁴чија је мајка из Дановог племена, а отац из Тира. Хурам-Ави је вешт у раду са златом и сребром, бронзом и гвожђем, каменом и дрветом, а исто тако и пурпурним, плавим и гримизним предивом и танким ланом. Он има искуства у свакој врсти резбарског рада и може да изради сваки узорак који му се дâ. Он ће радити с твојим

^{*}1:17 *шест стотина шеке* 6,84 килограма.

[†]1:17 *сто педесет шеке* 1,71 килограм.

[‡]2:10 *двадесет хиљада кора* 4.400.000 литара.

[†]2:10 *двадесет хиљада бата* 440.000 литара; исто и у наставку стиха.

занатлијама и занатлијама мога господара, твог оца Давида.

¹⁵»Сада, господару, пошаљи нама, својим слугама, пшеницу и јечам, уље и вино које си обећао, ¹⁶а ми ћемо посећи колико год ти треба дебала из Либана. Увезаћемо их у сплавове и отпремити морем до Јопе. Одатле можеш да их одвезеш у Јерусалим.«

¹⁷Соломон изврши попис свих странаца који су живели у Израелу. Тај попис је био после оног пописа који је извршио његов отац Давид. Соломон утврди да има сто педесет три хиљаде шест стотина странаца, ¹⁸па одреди њих седамдесет хиљада за носаче, осамдесет хиљада за каменоресце у брдима, а над свима три хиљаде шест стотина предрадника да управљају њиховим радом.

Соломон гради Храм

(1. Цар 6,1-38)

3 Тада Соломон поче да гради Дом ГОСПОДЊИ у Јерусалиму, на гори Морији, где се ГОСПОД показао његовом оцу Давиду. Било је то на гумну Орнана Јевусејца, на месту које је припремио Давид. ²Почео је да га гради другог дана другог месеца четврте године своје владавине.

³Темељ који је Соломон поставио да на њему изгради Божији Дом био је шездесет лаката* дуг и двадесет лаката† широк, према старој мери лакта.

⁴Трем на предњој страни Храма био је двадесет лаката дуг и двадесет

лаката висок и пружао се ширином Храма. Изнутра га је Соломон обложио чистим златом. ⁵Главну одају обложио је боровим плочама, које је прекрио чистим златом и украсио изрезбареним палмама и ланцима, ⁶а цео Храм је украсио драгим камењем. Злато које је употребио било је из Парвајима.

⁷Греде на таваници, довратке, зидове и врата Храма обложио је златом, а на зидовима изрезбариво херувиме.

⁸Светињу над светињама саградиво је тако да је њена дужина одговарала ширини Храма – била је двадесет лаката дуга и двадесет лаката широка. Њену унутрашњост обложио је са шест стотина таланата‡ чистог злата. ⁹Златни клинови били су тешки педесет шекела[§]. И горње делове је обложио златом.

¹⁰У Светињи над светињама направио је два кипа – херувиме – и обложио их златом. ¹¹Укупан распон крила оба херувима био је двадесет лаката. Једно крило првог херувима било је пет лаката[§] дуго и додиривало је зид Храма, док му је друго, пет лаката дуго крило дотицало крило другог херувима. ¹²Исто тако, једно крило другог херувима било је пет лаката дуго и дотицало је други зид Храма, а друго, које је било исто пет лаката дуго, дотицало је крило првог херувима. ¹³Распон крила ових херувима био је укупно двадесет лаката. Херувими су стајали на ногама, лицем окренути према главној одаји.

*3:3 *шездесет лаката* 27 метара.

†3:3 *двадесет лаката* 9 метара; исто и у 4, 8, 11. и 13. стиху.

‡3:8 *шест стотина таланата* Око 20.400 килограма.

§3:9 *педесет шекела* 570 грама.

§3:11 *пет лаката* 2,25 метара; исто и у наставку стиха и у 12. и 15. стиху.

¹⁴ Направио је и завесу од плавог, пурпурног и гримизног предива и танког лана. У њу су били уткани херувими.

Два бронзана стуба

(1. Цар 7,15-22)

¹⁵ Испред Храма је направио два стуба који су били тридесет пет лаката* високи, а сваки је на врху имао главицу од пет лаката.

¹⁶ Направио је и уплетене ланце и ставио их на врх стубова, а тако и стотину нарова, које је причврстио за ланце. ¹⁷ Стубове је подигао испред Храма, један на југу, а други на северу. Јужни стуб назвао је »Јахин«, а северни »Вооз«.

Опрема Храма

(1. Цар 7,23-51)

4 Направио је и бронзани жртвеник, двадесет лаката дуг, двадесет лаката широк и десет лаката висок†.

² Направио је и Море, умиваоник од ливене бронзе, кружног облика, пречника десет лаката‡, пет лаката[¶] високо и тридесет лаката[§] у обиму.

³ Испод руба је било окружено ликовима бикова, њих десет, по један на сваки лакат**. Бикови су били изливени у два реда и сливени с Морем, ⁴ које је стајало на дванаест бикова. Три су гледала на север, три на запад, три на југ и три на исток. Бикови су задњим крајем били окренути према унутра. ⁵ Море је

било један педаљ†† дебело, а руб му је био као руб пехара, као љиљан. Запремина му је била три хиљаде бата‡‡.

⁶ Направио је још и десет умиваоника и поставио пет на јужној, а пет на северној страни. У њима се прало све што се користило за жртве паљенице, док је Море служило за прање свештеника.

⁷ Направио је и десет златних свећњака према опису и поставио их у Храму, пет на јужној, а пет на северној страни. ⁸ Направио је још и десет столова и поставио их у Храму, пет на јужној, а пет на северној страни. Направио је и стотину златних чинија за шкропљење.

⁹ Саградио је свештеничко двориште и велико двориште, као и капију за велико двориште, коју је обложио бронзом. ¹⁰ Море је поставио на јужној страни, у југоисточном углу. ¹¹ Направио је и лонце и лопатице и чиније за шкропљење.

Тако је Хурам завршио посао који је обављао за цара Соломона у Божијем Дому:

¹² два стуба;
две зделичасте главице на врховима стубова;

две мреже које су украшавале зделичасте главице на врховима стубова;

¹³ четири стотине нарова за мреже – два реда нарова за сваку мрежу,

*3:15 *тридесет пет лаката* 15,75 метара.

†4:1 *двадесет ... висок* 9 метара дуг и широк и 4,5 метара висок.

‡4:2 *десет лаката* 4,5 метара.

¶4:2 *пет лаката* 2,25 метара.

§4:2 *тридесет лаката* 13,5 метара.

**4:3 *на сваки лакат* То јест: на сваких 45 центиметара.

††4:5 *један педаљ* 8 центиметара.

‡‡4:5 *три хиљаде бата* 66.000 литара.

који су украшавали зделичасте главице на врховима стубова;

¹⁴постоља са умиваоницима на њима;

¹⁵Море и дванаест бикова испод њега;

¹⁶лонце, лопатице, виљушке за месо и све припадајуће предмете.

Сви предмети које је Хурам-Ави направио за цара Соломона за Дом ГОСПОДЊИ били су од углачане бронзе. ¹⁷Цар је наредио да се лију у глиненим калупима у Јорданској равнини између Сукота и Цартана*.

¹⁸Соломон је направио толико много предмета да нису ни утврђивали тежину утрошене бронзе.

¹⁹Соломон је дао да се изради и сва опрема у Божијем Дому:

златни жртвеник;

столови за хлеб Присуства;

²⁰свећњаци од чистог злата са светиљкама, да горе испред унутрашњег светилишта као што је прописано;

²¹златни цветови, светиљке и машице од чистог злата;

²²маказе за фитиљ, чиније за шкропљење, кутлаче и кадионице, све од чистог злата;

и златна врата Храма: унутрашња врата Светиње над светињама и врата главне одаје.

5 Када је Соломон завршио све радове на Дому ГОСПОДЊЕМ, донесе и предмете које је одвојио његов отац Давид – сребро, злато и друге предмете – и стави их у ризнице Божијег Дома.

Соломон преноси Ковчег савеза у Храм

(1. Цар 8,1-9)

²Тада Соломон окупи у Јерусалиму старешине Израела, све племенске

поглаваре и главе израелских породица, да са Сиона, из Давидовог града, донесу Ковчег ГОСПОДЊЕГ савеза. ³Сви израелски мушкарци окупише се код цара за време празника† у седмом месецу.

⁴Када су стигле све старешине Израела, Левити подигоше Ковчег ⁵и понеше га. Свештеници и Левити понеше Шатор састанка и сву његову свету опрему. ⁶Цар Соломон и сва заједница која се окупила око њега били су испред Ковчега и приносили толико много ситне и крупне стоке да није могла ни да се попише ни преброји. ⁷Свештеници донеше Ковчег ГОСПОДЊЕГ савеза на његово место у унутрашњем светилишту Храма, Светињи над светињама, и ставише га испод крила херувимâ.

⁸Крила херувимâ ширила су се над местом за Ковчег, па су тако херувими наткриљивали Ковчег и мотке за ношење. ⁹Ове мотке су биле толико дугачке да су им се крајеви видели из Светиње испред унутрашњег светилишта, али не и споља. Оне су тамо и данас. ¹⁰У Ковчегу није било ничег осим две камене плоче које је у њега ставио Мојсије на Хореву, где је ГОСПОД склопио савез са Израелцима након што су изашли из Египта.

¹¹Свештеници се затим повукоше из Светиње. Сви свештеници који су тамо били, без обзира на ред ком су припадали, освешташе се. ¹²Сви Левити који су били певачи – Асаф, Хеман, Једутун и њихови синови и рођаци – стајали су са источне стране жртвеника, обучени у танак лан и држали чинеле, харфе и лире. Пратило их је сто двадесет

*4:17 Цартана У хебрејском тексту стоји: Цередате; в. 1. Цар 7,46.

†5:3 празникâ То јест: Дана помирења и Празника сеница.

свештеника који су дували у трубе. ¹³Трубачи и певачи певали су и трубили сложено, као један глас, хвалећи ГОСПОДА и захваљујући му. Уз пратњу труба, чинела и других музичких инструмената гласно су певали хвалећи ГОСПОДА: »Он је добар; љубав његова остаје довека.«^{*}

Тада облак испуни Дом ГОСПОДЊИ. ¹⁴Свештеници нису могли да обављају службу од облака, јер је Слава ГОСПОДЊА испунила Божији Дом.

6 Соломон рече: »ГОСПОД рече да ће у тамном облаку пребивати. ²Саградио сам ти величанствен дом, место на ком ћеш пребивати довека.«

Соломон говори народу

(1. Цар 8,12-21)

³Док је сва израелска заједница тамо стајала, цар се окрену и благослови је, ⁴па рече: »Благословен ГОСПОД, Бог Израелов, јер је испунио обећање које је дао мом оцу Давиду када је рекао: ⁵Од дана када сам свој народ извео из Египта, нисам изабрао ниједан град у неком од израелских племена да се у њему сагради дом за моје Име, нити сам изабрао икога да влада над мојим народом Израелом. ⁶А сада сам изабрао Јерусалим, да моје Име буде у њему, и изабрао сам Давида да влада над мојим народом Израелом.⁴ ⁷Мој отац Давид био је наурио да сагради дом за Име ГОСПОДА, Бога Израеловог, ⁸али му је ГОСПОД рекао: »Наурио си да саградиш дом за моје Име, и добро си учинио. ⁹Али, нећеш ти градити дом, него

твој рођени син. Он ће саградити дом за моје Име.«[†]

¹⁰»ГОСПОД је испунио своје обећање: ја сам наследио свог оца Давида и сео на Израелов престо, баш као што је ГОСПОД и обећао, и саградио сам дом за Име ГОСПОДА, Бога Израеловог, ¹¹и у њега сам ставио Ковчег у ком је Савез који је ГОСПОД склопио са израелским народом.«

Соломонова молитва

(1. Цар 8,22-53)

¹²Тада Соломон, пред целом израелском заједницом, стаде пред ГОСПОДЊИ жртвеник и рашири руке. ¹³А био је направио бронзано постоље пет лаката дуго, пет лаката широко и три лакта високо[‡] и поставио га насред спољног дворишта. Он се попе на њега, клекну пред целом израелском заједницом, рашири руке према небу ¹⁴и рече: »ГОСПОДЕ, Боже Израелов, нема Бога као што си ти, ни на небу ни на земљи. Ти се држиш свог Савеза љубави са својим слугама који свим срцем живе као што ти тражиш. ¹⁵Одржао си обећање које си дао свом слози Давиду, мом оцу – данас си испунио оно што си рекао.

¹⁶»Сада, ГОСПОДЕ, Боже Израелов, испуни свом слози Давиду, мом оцу, и оно што си обећао када си рекао: »Увек ће један од твојих седети преда мном на Израеловом престолу, само ако твоји синови буду пазили да живе по мом Закону као што си ти живео.⁴ ¹⁷Стога, ГОСПОДЕ, Боже Израелов, нека се сада обистини оно што си обећао свом слози Давиду.

^{*}5:13 Он је добар ... довека в. Пс 100,5.

[†]6:9 в. 2. Сам 7,13 и 1. Лет 17,12.

[‡]6:13 пет лаката ... високо 2,25 метара дуго и широко и 1,35 метара високо.

¹⁸»Али, зар ће Бог заиста пребивати на земљи, са људима? Па ни небеса ни небеса над небесима не могу те обухватити, а камоли овај Дом који сам саградио! ¹⁹Ипак, обрати пажњу на молитву, ГОСПОДЕ, Боже мој, и молбу за милост и чуј вапај и молитву које ти ја, твој слуга, упућујем. ²⁰Нека твоје очи и дан и ноћ гледају према овом Дому, према овом месту за које си рекао да ћеш у њега ставити своје Име, да би чуо молитву коју твој слуга моли окренут према овом месту. ²¹Чуј молитву свога слуге и свога народа Израела када се буду молили окренути према овом месту. Чуј са неба, свог пребивалишта, и кад чујеш, опрости.

²²»Када неко згреши против свога ближњег а и треба да се закуне, па дође и закуне се пред твојим жртвеником у овом Дому, ²³чуј са неба и пресуди међу својим слугама по њиховим делима: кривца осуди, а недужнога ослободи.

²⁴»Када твој народ Израел буде поражен од непријатеља зато што је згрешио против тебе, па ти се окрене и призна твоје Име упућујући ти молитве и молбе за милост у овом Дому, ²⁵тада то чуј са неба и опрости грех свом народу Израелу и врати га у земљу коју си дао његовим праоцима.

²⁶»Када се небо затвори и не падне киша зато што су згрешили против тебе, а они се помолу окренути према овом месту и признају твоје Име, па се окрену од свога греха јер си их ударио невољом, ²⁷тада то чуј са неба и опрости грех својим слугама, свом народу Израелу. Научи их да живе исправно и пошаљи кишу на земљу коју си дао свом народу у наследство.

²⁸»Када у земљи завлада глад или помор, медљика или буђ, скакавци или попци, или када непријатељ

опседне неки њихов град, или наиђе нека друга пошаст или болест, ²⁹па ти молитву или молбу за милост упути било ко из твог народа Израела, знајући зашто га је снашла пошаст, и рашири руке према овом Дому, ³⁰чуј то тада са неба, свог пребивалишта. Опрости и поступи са сваким човеком у складу са свим оним што чини, јер знаш његово срце – ти једини знаш срце људи. ³¹Тада ће те се бојати и живети као што тражиш све док живе у земљи коју си дао нашим праоцима.

³²»Што се тиче туђинца, некога ко не припада твојем народу Израелу, него је због твог великог Имена, твоје моћне руке и испружене деснице дошао из далеке земље – када туђинац дође и помоли се према овом Дому, ³³чуј то тада са неба, свог пребивалишта, и учини то што туђинац од тебе тражи, да би сви народи на земљи знали твоје Име и бојали те се као и твој народ Израел, и знали да овај Дом који сам саградио носи твоје Име.

³⁴»Када твој народ крене у рат против непријатеља, куд год га послао, па се помоли ГОСПОДУ према граду који си изабрао и према Дому који сам ја саградио за твоје Име, ³⁵чуј тада са неба њихову молитву и молбу за милост и оправдај их.

³⁶»Када згреше против тебе – јер нема човека који не греша – и ти се разгневиш на њих и предаш их непријатељу да их као робље одведе у своју земљу, далеко или близу, ³⁷па ако се промене у земљи свог заточеништва и покају се и замоле те за милост у земљи свог заточеништва, говорећи: 'Згрешили смо. Зло и опако смо поступили', ³⁸и ако ти се окрену свим својим срцем и свом својом душом у земљи

свог заточеништва у коју су одведени, и помоле се окренути према земљи коју си дао њиховим праоцима, према граду који си изабрао и Дому који сам ја саградио за твоје Име, ³⁹ чуј тада са неба, свог пребивалишта, њихову молитву и молбу за милост, и оправдај их. Опрости свом народу, који је згрешио против тебе.

⁴⁰ »Боже мој, помно гледај и слушај молитве које се моле на овом месту.

⁴¹ А сада, устани, ГОСПОДЕ, Боже, и дођи на место свога починка, ти и Ковчег твоје моћи. Нека се твоји свештеници, ГОСПОДЕ, Боже, заодену спасењем, нека се твоји верни радују у благостању. ⁴² ГОСПОДЕ, Боже, не одбаци свога помазаника. Сети се љубави свога слуге Давида.«

Соломон освештава Храм

(1. Цар 8,62-66)

7 Када је Соломон завршио молитву, са неба се спусти огањ и сажеже жртве паљенице и клане жртве. Слава ГОСПОДЊА испуни Храм, ² па свештеници нису могли да уђу у Дом ГОСПОДЊИ јер га је испунила Слава ГОСПОДЊА.

³ Када су сви Израелци видели огањ који је сишао и Славу ГОСПОДЊУ изнад Храма, клекнуше на плочник лицем до земље, па су се клањали и захваљивали ГОСПОДУ, говорећи: »Он је добар; љубав његова остаје довека.«^{*}

⁴ Тада цар и сав народ принеше клане жртве пред ГОСПОДОМ. ⁵ Цар Соломон принесе жртву: двадесет две хиљаде грла крупне стоке и сто двадесет хиљада грла ситне стоке. Тако цар и сав народ посветише Божији Дом.

⁶ Свештеници заузеше своја места, а тако и Левити са ГОСПОДЊИМ музичким инструментима, које је цар Давид био направио за хваљење ГОСПОДА и који су се користили када је он захваљивао, говорећи: »Љубав његова остаје довека.« Стојећи преко пута Левитâ, свештеници су дували у трубе, а сви Израелци су стајали.

⁷ Соломон освешта средњи део дворишта испред Дома ГОСПОДЊЕГ и тамо принесе жртве паљенице и лој жртава за заједништво, јер је бронзани жртвеник који је направио био сувише мали да прими све жртве паљенице, житне жртве и лој.

⁸ Потом Соломон, и сав Израел с њим – силоно мноштво народа од Лево-Хамата до Египатског потока – прослави празник[†] који је падао у то време. ⁹ Осмога дана одржаше свечани скуп, пошто су седам дана славили посвећење жртвеника и још седам дана славили празник.

¹⁰ Двадесет трећег дана седмог месеца Соломон отпусти народ, који је био срећан и задовољан због свега доброг што је ГОСПОД учинио за Давида и Соломона и за свој народ Израел.

Бог се поново показује Соломону

(1. Цар 9,1-9)

¹¹ Када је Соломон завршио Дом ГОСПОДЊИ и царску палату и када је успео да изврши све што је био наумио да уради у Дому ГОСПОДЊЕМ и у својој палати, ¹² ГОСПОД му се показа ноћу и рече му: »Чуо сам твоју молитву и изабрао сам ово место да ми буде храм за приношење жртава.

^{*}7:3 Он је добар ... довека в. Пс 100,5; исто и у 6. стиху.

[†]7:8 празник То јест: Празник сеница.

¹³»Када затворим небо, па не пада киша, или заповедим скакавцима да опустоше земљу, или на свој народ пошаљем помор, ¹⁴ако се мој народ, који се зове мојим Именом, понизи и помоли, потражи моје лице и окрене се од свога злог начина живота, ја ћу чути са неба и опростити му грех и исцелити његову земљу. ¹⁵Моје очи и уши помно ће пазити на молитве које се моле на овоме месту. ¹⁶Изабрао сам и освештао овај храм, да у њему до века буде моје Име. Моје очи и срце стално ће бити тамо.

¹⁷»А ти, ако будеш живео предомном као што је живео твој отац Давид и чинио све што заповедам и држао се мојих уредби и законâ, ¹⁸учврстићу твој царски престо, као што сам рекао твом оцу кад сам с њим склопио савез: „Увек ће један од твојих потомака владати у Израелу“.

¹⁹»Али, ако се окренете од мене и одбаците уредбе и заповести које сам вам дао, па одете да служите другим боговима и да им се клањате, ²⁰ишчупаћу Израелце из моје земље, коју сам им дао, и одбацићу овај храм који сам освештао за своје Име. Учинићу га узречицом и ругалицом међу свим народима. ²¹И мада је сада овај храм тако узвишен, сви који буду пролазили згражаваће се. „Зашто је ГОСПОД учинио овако нешто овој земљи и овом храму?“ питаће они, ²²а други ће одговарати: „Зато што су оставили ГОСПОДА, Бога својих праотаца, који их је извео из Египта, и приклонили се другим боговима, клањали им се и служили им – зато је он на њих довео сву ову несрећу.“

Други Соломонови подухвати

(1. Цар 9,15-28)

8 После двадесет година током којих је саградио Дом

ГОСПОДЊИ и своју палату, ²Соломон је обновио села која му је дао Хирам и населио их Израелцима. ³Потом је отишао у Хамат-Цову и освојио је. ⁴Обновио је и Тадмор у пустињи и све градове-складишта које је изградио у Хамату. ⁵Обновио је и Горњи и Доњи Бет Хорон, утврђене градове, са зидовима, капијама и преворницама, ⁶а тако и Ваалат и све своје градове-складишта и градове за своја борна кола и коње – све што је желео да сагради у Јерусалиму, Либану и на целом подручју којим је владао.

⁷Све преостале Хетите, Аморејце, Перижане, Хивијце и Јевусејце, дакле све који нису били Израелци, ⁸односно њихове потомке који су преостали у земљи, које Израелци нису докраја затрли – Соломон је претворио у робове-кулучаре, што су и данас. ⁹Али Соломон ниједног Израелца није учинио робом-кулучарем, него су они били његови војници, заповедници над четовођама и заповедници његових борних кола и коњаника. ¹⁰Они су били и главни службеници цара Соломона, њих две стотине педесет, који су управљали народом.

¹¹Соломон је преселио фараонову кћер из Давидовог града у палату коју је сазидао за њу, говорећи: »Моја жена не сме да живи у палати Израеловог цара Давида, јер је та палата света откад је у њој био Божији Ковчег.«

¹²Соломон је приносио жртве паљенице ГОСПОДУ на ГОСПОДЊЕМ жртвенику који је подигао испред трема, ¹³према дневном распореду жртава који је заповедио Мојсије за суботе, младе месеце и три годишња празника – Празник бесквасног хлеба, Празник седмица и Празник сеница. ¹⁴У складу са

законом свог оца Давида, одредио је свештеничке редове за њихове дужности и Левите да воде слављење и помажу свештеницима према дневним потребама. Одредио је и чуваре капија за поједине капије по њиховим редовима, јер је тако био наредио Давид, Божији човек.¹⁵ Они ни у чему нису одступали од царевих заповести за свештенике и Левите, укључујући и ризнице.

¹⁶Тако су завршени сви Соломонови радови, од дана када је постављен темељ Дома ГОСПОДЊЕГ до његовог завршетка.

Тако је завршен Дом ГОСПОДЊИ.

¹⁷Потом је Соломон отишао у Еџон Гевер и Елот на обали Едома.¹⁸ А Хирам му по својим слугама посла лађе и искусне морепловце. Они са Соломоновим слугама отпловише у Офир и оданде донеше четири стотине педесет таланата* злата и предадоше их цару Соломону.

Соломон и краљица од Сабе

(1. Цар 10,1-13)

9 Када је глас о Соломоновој слави дошао до краљице од Сабе, она дође у Јерусалим да га искуша тешким питањима. Стигла је са великом пратњом и камилама натовареним зачинима, великом количином злата и драгим камењем. Она оде Соломону, па је с њим разговарала о свему што јој је било на уму.² Соломон одговори на сва њена питања – ништа му није било толико тешко да не би умео да јој објасни.³ Када је краљица од Сабе видела Соломонову мудрост и палату коју је саградио,⁴ јела

на његовој трпези, одаје његових службеника, његову послугу и његове пехарнике у њиховим одорама и жртве паљенице које је приносио у Дому ГОСПОДЊЕМ, остала је без даха.

⁵ Она рече цару: »Истина је оно што сам у својој земљи чула о теби и твојој мудрости.⁶ Али нисам у то веровала док нисам дошла и својим очима се уверила. А није ми речена ни половина твоје велике мудрости. Ти далеко превазилазиш оно што сам чула.⁷ Благо твојим људима! Благо твојим службеницима, који стално стоје пред тобом и слушају твоју мудрост!⁸ Благословен ГОСПОД, твој Бог, коме си толико омилио да те поставио на свој престо за цара, да владаш за ГОСПОДА, свога Бога. Због своје љубави према Израелу и жеље да га одржи довека, он те је учинио царем, да чиниш оно што је право и праведно.«

⁹ Она даде цару сто двадесет таланата† злата, силно много зачина и драго камење. Никада није било таквих зачина какве је краљица од Сабе дала цару Соломону.

¹⁰ (А Хирамове и Соломонове слуге донеле су злата из Офира, а тако и сандаловине и драгог камења.¹¹ Цар је од сандаловине направио степенице за Дом ГОСПОДЊИ и царску палату и харфе и лире за свираче. Ништа слично није дотад виђено у Јуди.)

¹² Цар Соломон даде краљици од Сабе све што је пожелела и затражила – даде јој више него што је она донела њему. Потом она оде са својим слугама и врати се у своју земљу.

*8:18 четири стотине педесет таланата Око 15.300 килограма.

†9:9 сто двадесет таланата Око 4.100 килограма.

Соломоново богатство

(1. Цар 10,14-25)

¹³Злато које је Соломон добијао сваке године било је тешко шест стотина шездесет шест таланата*, ¹⁴не рачунајући приход који су доносили трговци и продавци. А и сви цареви Арабије и управитељи области у земљи доносили су Соломону злато и сребро.

¹⁵Цар Соломон је направио две стотине великих штитова од кованог злата. За сваки штит је утрошено шест стотина шекела† злата. ¹⁶Направио је и три стотине малих штитова од кованог злата, а за сваки је утрошено три стотине шекела‡ злата. Цар их је ставио у Палату либанске шуме.

¹⁷Цар је направио и велик престо украшен слоновачом и обложен чистим златом. ¹⁸Престо је имао шест степеника и златно подножје за ноге причвршћено за престо. На обе стране седишта били су наслони за руке, а крај сваког је стајао по један кип лава. ¹⁹На оних шест степеника стајало је дванаест лавова, по један на сваком крају степеника. Никад ништа слично није израђено ни у једном другом царству.

²⁰Сви пехари цара Соломона били су од злата и све посуђе у Палати либанске шуме било је од чистог злата. Ништа није било израђено од сребра, јер се у Соломоново време сребро није сматрало вредним.

²¹Цар је имао трговачке лађе[¶], чију посаду су чиниле Хирамове слуге.

Оне су се враћале сваке треће године, доносећи злато, сребро и слоновачу, мајмуне и паунове.

²²Цар Соломон био је богатији и мудрији од свих других царева на земљи. ²³Сви цареви на земљи желели су да дођу и чују мудрост којом је Бог обдарио Соломона. ²⁴Из године у годину, ко год је долазио, доносио је поклон – предмете од сребра и злата, одећу, оружје, зачине, коње и мазге.

²⁵Соломон је имао четири хиљаде штала за коње и борна кола и дванаест хиљада коњаника, које је држао у градовима одређеним за борна кола и код себе у Јерусалиму. ²⁶Владао је над свим царевима од реке Еуфрат[§] до филистејске земље, све до границе Египта. ²⁷Учинио је да у Јерусалиму буде сребра као камења, а кедрова у изобиљу као дивљих смокава у Шефели.

²⁸Соломон је увозио коње из Египта и свих других земаља.

Соломонова смрт

(1. Цар 11,41-43)

²⁹Што се тиче осталих дела цара Соломона, сва су, од првог до последњег, забележена у записима пророка Натана, у прорochtву Ахије Шилонца и у виђењима видеоца Ида о Јароваму сину Неватовом.

³⁰Соломон је у Јерусалиму четрдесет година владао над целим Израелом. ³¹Када је умро, сахранише га у Давидовом граду. На месту цара наследи га његов син Ровоам.

*9:13 *шест стотина шездесет шест таланата* Око 22.650 килограма.

†9:15 *шест стотина шекела* 6,84 килограма.

‡9:16 *три стотине шекела* 3,42 килограма.

¶9:21 *трговачке лађе* Дословно: лађе да иду у Таршиш.

§9:26 *реке Еуфрат* Дословно: реке.

Побуна северних племена

(1. Цар 12,1-20)

10 Ровоам оде у Сихем, јер је сав Израел отишао онамо да га прогласи за цара. ²Јароам син Неватов чуо је за то у Египту, куда је побегао пред царем Соломоном, па се врати из Египта.

³Када су послали по Јаровама, он и сав Израел одоше Ровоаму и рекоше му: ⁴»Твој отац је на нас навалио тежак јарам. Ти нам олакшај мукотрпни рад и тешки јарам који је он навалио на нас, и ми ћемо ти служити.«

⁵Ровоам одговори: »Дођите ми поново за три дана.«

И народ оде.

⁶Тада се цар Ровоам посаветова са старешинама које су служиле његовом оцу Соломону за његовог живота.

»Шта ми саветујете да одговорим овом народу?« упита он.

⁷»Ако будеш добар према овом народу«, одговорише они, »и даш им повољан одговор којим ће бити задовољни, они ће ти увек служити.«

⁸Али Ровоам одбаци савет који су му дале старешине, па се посаветова са младићима с којима је одрастао и који су били у његовој служби.

⁹Он их упита: »Шта ми саветујете? Како да одговоримо овом народу који ми говори: ‚Олакшај јарам који је на нас навалио твој отац?‘«

¹⁰На то младићи који су с њим одрасли одговорише: »Кажи том народу који ти је тако рекао: ‚Мој мали прст је дебљи од струка мога оца. ¹¹Мој отац је на вас навалио тежак јарам – ја ћу га учинити још

тежим. Мој отац вас је кажњавао обичним бичевима, а ја ћу тешким корбачима*.«

¹²Трећега дана Јароам и сав народ дођоше цару Ровоаму, као што им је рекао.

¹³Цар оштро одговори народу, пошто је одбацио савет старешина, ¹⁴а прихватио савет младића: »Мој отац је на вас навалио тежак јарам – ја ћу га учинити још тежим. Мој отац вас је кажњавао обичним бичевима, а ја ћу тешким корбачима.«

¹⁵Тако цар не послуша народ, јер је Бог хтео да тако буде да би се испунило оно што је ГОСПОД рекао Јароаму сину Неватовом преко Ахије Шилонца.

¹⁶Када су сви Израелци видели да цар неће да их послуша, рекоше му:

»Који је наш удео у Давиду? Ми немамо наследство у сину Јесејевом!

Свако у свој шатор, Израеле!

А ти се, Давиде, за своју владарску кућу старај.«

И сви Израелци одоше кући, ¹⁷па је Ровоам владао само над оним Израелцима који су живели у градовима Јуде.

¹⁸Цар Ровоам посла Израелцима Хадорама, који је био задужен за кулук, али га они каменоваше до смрти. Тада се цар Ровоам брже-боље попе у кола и побеже у Јерусалим. ¹⁹Тако је Израел у побуни против Давидове владарске куће до дана данашњег.

Шемајино пророштво

(1. Цар 12,21-24)

11 Када је Ровоам стигао у Јерусалим, окупи сто

***10:11 тешким корбачима** Дословно: шкорпионима; највероватније бичевима којима су ударани само робови; исто и у 14. стиху.

осамдесет хиљада најбољих ратника из Јудиног и Венијаминовог племена, да поведу рат против Израела и врате царство Ровоаму.

²Али реч ГОСПОДЊА дође Шемаји, Божијем човеку: ³»Кажи Ровоаму сину Соломоновом, цару Јуде, и свим Израелцима који живе у Јуди и Венијамину: ⁴»Овако каже ГОСПОД: Немојте да идете да ратујете против своје браће. Нека се сваки од вас врати својој кући, јер је све ово моје дело.«

И они послушаше речи ГОСПОДЊЕ и одусташе од похода против Јаровама.

Ровоам, цар Јуде

(1. Цар 14,21-31)

⁵Ровоам је живео у Јерусалиму и обновио градове за одбрану у Јуди: ⁶Витлејем, Етам, Текоу, ⁷Бет Цур, Сохо, Адулам, ⁸Гат, Марешу, Зиф, ⁹Адорајим, Лахиш, Азеку, ¹⁰Цору, Ајалон и Хеврон. Све су то били утврђени градови у Јуди и Венијамину. ¹¹Он им ојача одбрану и постави у њих заповеднике, а тако и залихе хране, уља и вина. ¹²У све градове посла штитове и копља и силно их ојача. Тако су Јуда и Венијамин остали његови.

¹³Свештеници и Левити из свих области широм Израела стадоше на његову страну. ¹⁴Левити чак оставише и своје пашњаке и имања и дођоше у Јуду и Јерусалим, пошто су их Јаровам и његови синови одбацили као ГОСПОДЊЕ свештенике. ¹⁵А Јаровам постави своје свештенике да на узвишицама служе киповима јараца и телади које је он направио.

¹⁶Али сви они из сваког израелског племена којима је било у срцу да траже ГОСПОДА, Бога Израеловог,

дођоше за Левитима у Јерусалим, да принесу жртве ГОСПОДУ, Богу својих праотаца. ¹⁷Они су ојачали јудејско царство и три године подржавали Ровоама сина Соломоновог, све време идући стопама Давида и Соломона.

¹⁸Ровоам узе за жену Махалат, кћер Давидовог сина Јеримота и Авихајил, кћери Јесејевог сина Елиава. ¹⁹Она му роди синове Јеуша, Шемарју и Захама. ²⁰После тога он се ожени Маахом кћери Авесаломовом, која му роди Авију, Атаја, Зизу и Шеломита. ²¹Ровоам је волео Мааху кћер Авесаломову више од свих својих жена и наложница. Имао је укупно осамнаест жена и шездесет наложница, двадесет осам синова и шездесет кћери. ²²Ровоам постави Авију сина Маахиног за главног кнеза међу свом његовом браћом, како би га он наследио на месту цара. ²³Мудро је поступао, разаславши неке од својих синова по областима Јуде и Венијамина и по свим утврђеним градовима. Он им даде хране у изобиљу и ожени их многим женама.

12 Када је Ровоам учврстио царство и ојачао, он и сав Израел с њим одбацише Закон ГОСПОДЊИ.

²Пошто су били неверни ГОСПОДУ, пете године владавине цара Ровоама, египатски цар Шишак нападе Јерусалим. ³Са хиљаду двеста борних кола, шездесет хиљада коњаника и небројеном војском састављеном од Либијаца, Сукејаца и Кушана која је с њим дошла из Египта, ⁴он освоји утврђене градове Јуде и стиже све до Јерусалима.

⁵Тада пророк Шемаја дође Ровоаму и јудејским поглаварима, који су се, у страху од Шишака, окупили у Јерусалиму, и рече им: »Овако каже

ГОСПОД: „Оставили сте ме, зато ћу сада ја вас оставити Шишаку.“

⁶Тада се Израелски поглавари и цар понизише и рекоше: »ГОСПОД је праведан.«

⁷Када је ГОСПОД видео да су се понизили, реч ГОСПОДЊА дође Шемаји: »Пошто су се понизили, нећу их уништити, него ћу им ускоро дати избављење. Моја јарост се неће излити на Јерусалим преко Шишака, ⁸али они ће постати његове слуге, да науче разлику између служења мени и служења царевима других земаља.«

⁹Тако египатски цар Шишак нападе Јерусалим, однесе све благо из Дома ГОСПОДЊЕГ и царске палате, укључујући и златне штитове које је направио Соломон. ¹⁰Стога цар Ровоам начини бронзане штитове место оних и повери их заповедницима страже на улазу у царску палату. ¹¹Кад год је цар одлазио у Дом ГОСПОДЊИ, стража је ишла с њим, носећи штитове, а потом их је враћала у стражару.

¹²Пошто се Ровоам понизио, гнев ГОСПОДЊИ се одвратио од њега и ГОСПОД га није сасвим уништио, јер је у Јуди још било добра.

¹³Цар Ровоам се учврсти у Јерусалиму и настави да влада. Имао је четрдесет једну годину када је постао цар. Седамнаест година је владао у Јерусалиму, граду који је ГОСПОД изабрао између свих израелских племена да у њега стави своје Име. Мајка му се звала Наама, а била је Амонка. ¹⁴Чинио је зло зато што му није било у срцу да тражи ГОСПОДА.

¹⁵Остали догађаји Ровоамовове владавине, од првог до последњег, и његов родослов, забележени су у записима пророка Шемаје и видеоца Ида. Све то време водио

се рат између Ровоама и Јаровама. ¹⁶Ровоам умре, па га сахранише у Давидовом граду. На месту цара наследи га његов син Авија.

Авија, цар Јуде

(1. Цар 15,1-8)

13 Осамнаесте године владавине цара Јаровама, Авија постаде цар Јуде. ²У Јерусалиму је владао три године. Мајка му се звала Михаја кћи Уриела из Гиве.

Између Авије и Јаровама изби рат. ³Авија пође у бој са четири стотине хиљада врских ратника, а Јаровам сврста осам стотина хиљада најбољих војника у бојне редове према њему.

⁴Авија стаде на гори Цемарајим, у Ефремовом горју, и рече: »Јароваме и сав Израеле, чујте ме! ⁵Зар не знате да је савезом соли ГОСПОД, Бог Израелов, дао Израелово царство Давиду и његовим потомцима довека? ⁶А Јаровам син Неватов, службеник Соломона сина Давидовог, побунио се против свога господара. ⁷Око њега су се окупиле ништарије и неваљалци и дигли се против Ровоама сина Соломоновог док је још био млад и неодлучан и недовољно јак да им се одупре. ⁸А и сада сте наумили да се одупрете ГОСПОДЊЕМ царству, које је у рукама Давидових потомака, јер имате огромну војску и златну телад коју вам је Јаровам направио да вам буду богови. ⁹И зар нисте истерали ГОСПОДЊЕ свештенике, Ааронове потомке, и Левите и сами себи поставили свештенике као што раде и народи других земаља? Ко год дође и освешта се једним јунцем и седам овнова може да постане свештеник онога што нису богови. ¹⁰А што се нас тиче, ГОСПОД је наш Бог и ми га нисмо оставили. Свештеници

који служе ГОСПОДУ Ааронови су потомци, а Левити им помажу.

¹¹ Сваког јутра и сваке вечери они приносе жртве паљенице и мирисни кад ГОСПОДУ. Постављају хлебове на чист сто и сваке вечери пале светиљке на златном свећњаку. Ми се држимо онога што од нас тражи ГОСПОД, наш Бог, а ви сте га оставили. ¹² Бог је с нама – он је наш вођа. Његови свештеници ће својим трубама засвирати бојни поклич против вас. Израелци, немојте да се борите против ГОСПОДА, Бога својих праотаца, јер нећете успети.»

¹³ А Јаровам је послао део војске њима иза леђа, тако да је он био испред Јудеја, а заседа иза њих.

¹⁴ Када су се Јудеји окренули и видели да су нападнути и спреда и с леђа, завапише ГОСПОДУ. Свештеници дунуше у трубе, ¹⁵ а Јудеји испустише бојни поклич. Када је одјекнуо њихов поклич, Бог удари Јаровама и све Израелце пред Авијом и Јудом, ¹⁶ па Израелци побегоше пред Јудејима и Бог их предаде у њихове руке. ¹⁷ Авија и његова војска нанеше им тешке губитке – погину пет стотина хиљада најбољих израелских ратника. ¹⁸ Тако су тада Израелци поражени. А Јудеји су победили, јер су се ослонили на ГОСПОДА, Бога својих праотаца. ¹⁹ Авија потеря Јаровама и од њега оте градове Бетел, Јешану и Ефрон са припадајућим селима. ²⁰ Јаровам се више није опоравио за време Авијине владавине – ГОСПОД га удари и он умре.

²¹ А Авија је бивао све јачи. Имао је четрнаест жена и с њима двадесет два сина и шеснаест кћери.

²² Остали догађаји Авијине владавине, оно што је чинио и

говорио, записани су у Књизи тумачења пророка Ида.

Аса, цар Јуде

(1. Цар 15,9-24)

14 Када је Авија умро и када су га сахранили у Давидовом граду, на месту цара наследи га његов син Аса, за чије владавине је земља била у миру десет година. ² Аса је чинио оно што је добро и исправно у очима ГОСПОДА, његовог Бога. ³ Уклонио је туђинске жртвенике и узвишице, поразбијао свете стубове и посекао Ашерине мотке. ⁴ Наредио је Јудејима да траже ГОСПОДА, Бога својих праотаца, и да извршавају његове законе и заповести. ⁵ Из сваког града у Јуди уклонио је узвишице и кадионе жртвенике и царство је било у миру под њим. ⁶ Обновио је утврђене градове у Јуди, пошто је земља живела у миру. Ни са ким није ратовао тих година, јер му је ГОСПОД дао починак.

⁷ Он рече Јудејима: »Хајде да поново изградимо ове градове и да око њих дигнемо зидове са кулама, капијама и преворницама. Земља је још наша, јер смо тражили ГОСПОДА, нашега Бога. Тражили смо га и он нам је дао починак са свих страна.«

Тако су градили и живели у благостању. ⁸ Аса је имао војску од три стотине хиљада војника из Јудиног племена, наоружаних великим штитовима и копљима, и две стотине осамдесет хиљада војника из Венијаминовог племена, наоружаних малим штитовима и луковима. Сви су они били храбри ратници.

⁹На њих крену Зара Кушанин са силном војском* и три стотине борних кола и стиже све до Мареше. ¹⁰Аса му крену у сусрет, па се његова војска сврста у бојне редове у долини Цефат код Мареше.

¹¹Тада Аса завапи ГОСПОДУ, своме Богу, говорећи: »ГОСПОДЕ, нема никога као што си ти, који помажеш беспомоћнима против моћних. Помози нам, ГОСПОДЕ, Боже наш, јер ми се уздамо у тебе и у твоје име смо кренули против ове силне војске. ГОСПОДЕ, ти си наш Бог, не дај да човек надвлада против тебе.«

¹²И ГОСПОД удари Кушане пред Асом и Јудом. Кушани побегоше, ¹³а Аса и његова војска су их гонили све до Герара. Толико Кушана погину да више нису могли да се опораве. Били су скршени пред ГОСПОДОМ и његовом војском. Јудеји однесе велик плен ¹⁴и уништише сва села око Герара, јер је житеље обузео ужас ГОСПОДЊИ. Јудеји опљачкаше сва ова села, јер је у њима било много плена, ¹⁵а нападоше и таборе сточарâ и одведоше стада ситне стоке и камила. Потом се вратише у Јерусалим.

15 Дух ГОСПОДЊИ сиђе на Азарју сина Оdedовог. ²Азарја изађе у сусрет Аси и рече му: »Чуј ме, Аса, и сва Јудо и Венијамине: ГОСПОД је с вама када сте и ви с њим. Ако га будете тражили, он ће вам дати да га нађете, а ако га оставите, он ће оставити вас. ³Дуго је Израел био без истинитога Бога, без свештеника да га поучи и без Закона. ⁴Али он се у својој невољи окренуо ГОСПОДУ, Богу Израеловом, потражио га и нашао. ⁵У то време није било безбедно

путовати, јер је велик метеж владао међу становницима свих земаља. ⁶Један народ је сатирао други народ, један град други град, јер их је Бог притискао свакојаким невољама. ⁷Али ви будите јаки и не одустајте, јер ће ваш труд бити награђен.«

⁸Када је Аса чуо ове речи и пророштво пророка Азарје сина Оdedовог, охрабри се. Уклони одвратне идоле из целе Јудине и Венијаминове земље и из градова које је освојио у Ефремовом горју и поправи ГОСПОДЊИ жртвеник који је био испред трема Храма ГОСПОДЊЕГ. ⁹Потом окупи све Јудеје и Венијаминовце и дошљаке из Ефремовог, Манасијиног и Симеоновог племена који су живели међу њима, пошто је много њих дошло из Израела када су видели да је ГОСПОД, његов Бог, с њим. ¹⁰Окупише се у Јерусалиму трећег месеца петнаесте године Асине владавине, ¹¹па принеше ГОСПОДУ на жртву седам стотина грла крупне стоке и седам хиљада грла ситне стоке од плена који су донели. ¹²Потом се заветоваше да ће да траже ГОСПОДА, Бога Израеловог, свим својим срцем и свом својом душом, ¹³а ко год не буде хтео да тражи ГОСПОДА, Бога Израеловог, био мали или велики, мушкарац или жена, да буде погубљен. ¹⁴Заклеше се на верност ГОСПОДУ гласним одобравањем и повицима уз звуке труба и овнујских рогова. ¹⁵Сва Јуда се радовала због ове заклетве, јер су се заклели од свег срца. Ревносно су тражили Бога, и он им даде да га нађу. Тако им ГОСПОД даде починак са свих страна.

*14:9 *силном војском* Дословно: војском од хиљаду хиљада.

¹⁶А цар Аса је чак и своју баку* Мааху уклонио са положаја царице-мајке, јер је направила огавну Ашерину мотку. Аса посече мотку, изломи је и спали у долини Кидрон.

¹⁷Иако није уклонио и узвишице из Израела, Аса је целог живота свим срцем био одан ГОСПОДУ. ¹⁸Он је у Божији Дом унео сребро, злато и предмете које су он и његов отац одвојили за Бога. ¹⁹И више није било рата све до тридесет пете године Асине владавине.

16 Тридесет шесте године Асине владавине, Бааша, цар Израела, нападе Јуду и поче да утврђује Раму да спречи да се улази на подручје јудејског цара Асе или да се излази из њега. ²Тада Аса узео све злато и сребро из ризнице Дома ГОСПОДЊЕГ и из своје палате и посла Бен-Хададу, цару Арама, који је владао у Дамаску, с поруком:

³»Хајде да један с другим склопимо савез какав је био између мог и твог оца. Ево ти шаљем сребра и злата. Раскини савез с Баашом, царем Израела, да би се он повукао од мене.«

⁴Бен-Хадад прихвати понуду цара Асе, па посла заповеднике своје војске на израелске градове и они поразише Ијон, Дан, Авел Мајим и све градовескладишта у Нефталиму. ⁵Када је Бааша то чуо, престаде да утврђује Раму. ⁶Тада цар Аса доведе све Јудеје, па однеше из Раме камење и дрво које је Бааша користио. Том грађом Аса обнови Геву и Мицпу.

⁷У то време виделац Ханани дође јудејском цару Аси, па му рече: »Зато што си се ослонио на цара Арама, а не на ГОСПОДА, свога Бога, војска цара Арама отела се твојој власти. ⁸Зар Кушани и Либијци нису били моћна

војска са великим бројем борних кола и коњаника? А ипак, пошто си се ослонио на ГОСПОДА, он ти их је предао у руке. ⁹Јер, ГОСПОДЊЕ очи гледају по свој земљи да оснаже оне који су му одани свим срцем. А ти си поступио безумно и од сада ћеш бити у рату.«

¹⁰Аса се разгневи на видеоца и толико је био бесан на њега да га је бацио у тамницу. А у то исто време Аса је окупно тлачио народ.

¹¹Догађаји Асине владавине, од првог до последњег, записани су у Књизи царева Јуде и Израела.

¹²Тридесет девете године Асине владавине, њему оболеше ноге. Иако је његова болест била тешка, он ни у болести не потражи помоћ од ГОСПОДА, него од лекара. ¹³Тако је, у четрдесет првој години своје владавине, Аса умро, ¹⁴па га сахранише у гробници коју је за себе усекао у Давидовом граду. Положише га на одар прекривен зачинама и мешавином миомириса и у његову част запалише велику ватру.

Јосафат, цар Јуде

(1. Цар 22,41-50; 22,1-40)

17 Асу на месту цара наследи његов син Јосафат, који ојача у односу на Израел. ²Он постави војску по свим утврђеним градовима Јуде и размести војне посаде по Јуди и градовима Ефрема које је освојио његов отац Аса. ³ГОСПОД је био са Јосафатом, јер је овај у својој младости ишао стопама свог праоца Давида. Није се саветовао са Баалима, ⁴него је тражио Бога свога оца и држао се његових заповести, а не израелских обичаја. ⁵ГОСПОД учврсти царство

* 15:16 баку Дословно: мајку.

под његовом влашћу. Сва Јуда је Јосафату доносила поклоне, па је стекао велико богатство и част. ⁶Свим срцем је живео онако као што ГОСПОД тражи, а из Јудеје је уклонио и узвишице и Ашерине мотке.

⁷Треће године своје владавине, послао је своје службенике Бен-Хаила, Авдију, Захарију, Натанаила и Михеја да уче народ у јудејским градовима. ⁸С њима су били и Левити Шемаја, Нетанја, Зевадја, Асаел, Шемирамот, Јонатан, Адонија, Товија и Тов-Адонија и свештеници Елишама и Јорам. ⁹Они су учили народ по целој Јуди носећи са собом Књигу закона ГОСПОДЊЕГ. Тако су, учећи народ, обишли све јудејске градове.

¹⁰Страх од ГОСПОДА обузе сва царства у земљама које су окруживале Јуду, па нису ратовала против Јосафата. ¹¹Неки Филистејци чак донеше Јосафату поклоне и сребро као данак, а Арапи му дотераше ситне стоке: седам хиљада седам стотина овнова и седам хиљада седам стотина јараца.

¹²Јосафат је постајао све моћнији. Саградио је тврђаве и градове-складишта у Јуди, ¹³а обављао је и многе радове и у другим јудејским градовима. У Јерусалиму је држао врсне ратнике, ¹⁴а ово је њихов број по породицама:

Из Јуде, заповедници над хиљадама: заповедник Адна са три стотине хиљада врсних ратника;

¹⁵затим заповедник Јоанан, са две стотине осамдесет хиљада;

¹⁶затим Амасја син Зихријев, који се добровољно јавио да служи ГОСПОДУ, са две стотине хиљада врсних ратника.

¹⁷Из Венијамина:

Елјада, врстан ратник, са две стотине хиљада људи наоружаних луковима и штитовима;

¹⁸затим Јехозавад, са сто осамдесет хиљада људи наоружаних за борбу.

¹⁹То је била војска која је служила цару, осим оне коју је поставио по утврђеним градовима широм Јуде.

18 Када је Јосафат стекао велико богатство и част, ороди се с Ахавом, царем Израела, ²а после неколико година оде да посети Ахава у Самарији. За њега и његову пратњу Ахав закла много ситне стоке и говеда, па га је наговарао да нападну Рамот Гилад.

³Ахав, цар Израела, упита Јосафата, цара Јуде: »Хоћеш ли са мном на Рамот Гилад?«

Јосафат му одговори: »Ја и моја војска стојимо ти на располагању – придружићемо ти се у том рату.«

⁴Али Јосафат рече израелском цару и ово: »Прво потражи савет од ГОСПОДА.«

⁵Стога израелски цар окупи пророке, њих четири стотине, и упита их: »Да ли да идем у рат против Рамот-Гилада или да одустанем?«

»Иди« одговорише они, »јер Бог ће га предати у цареве руке.«

⁶А Јосафат упита: »Зар овде нема још неки ГОСПОДЊИ пророк, да и њега упитамо?«

⁷Израелски цар одговори Јосафату: »Има још један човек, Михеј син Јимлин, преко кога можемо да питамо ГОСПОДА. Али ја га мрзим јер ми никад не пророкује ништа добро, него само зло.«

Јосафат на то рече: »Нека цар не говори тако.«

⁸Тада израелски цар позва једног свог евнуха и рече: »Одмах доведи Михеја сина Јимлиног.«

⁹ Обучени у своје царске одоре, цар Израела и Јосафат, цар Јуде, седели су на својим престолоима на гумну пред улазом самаријске капије, а сви пророци су пророковали пред њима.

¹⁰ Цидкија син Кенаанин направио је гвоздене рогове и рекао: »Овако каже ГОСПОД: ,Овим ћеш пробдати Арамејце све док не буду докрајчени.«

¹¹ Тако су пророковали и сви други пророци и говорили: »Нападни Рамот Гилад и успећеш, јер ГОСПОД ће га предати у царево руке.«

¹² А гласник који је отишао да позове Михеја рече му: »Ено сви пророци као један проричу цару успех. Нека се твоја реч сложи с њиховом, зато говори повољно.«

¹³ Али Михеј рече: »Тако ми ГОСПОДА живог, говорићу само оно што каже мој Бог.«

¹⁴ Када је стигао цару, цар га упита: »Михеје, да ли да идемо у рат против Рамот-Гилада или да одустанем?«

»Нападни и успећеш,« одговори Михеј, »јер биће ти предат у руке.«

¹⁵ Цар му рече: »Колико пута треба да тражим од тебе да се закунеш да ћеш ми говорити само истину у ГОСПОДЊЕ име?«

¹⁶ Тада Михеј одговори: »Видех сав Израел раштркан по брдима као овце без пастира, а ГОСПОД рече:

»Овај народ нема господара. Нека се свако врати кући у миру.«

¹⁷ Тада израелски цар рече Јосафату: »Нисам ли ти рекао да никад не пророкује ништа добро о мени, већ само зло?«

¹⁸ Михеј рече: »Пошто је тако, чуј реч ГОСПОДЊУ. Видео сам ГОСПОДА како седи на свом престолу, а сва небеска војска стоји му са десне и леве стране.

¹⁹ »ГОСПОД рече: ,Ко ће да намами Ахава, цара Израела, да нападне Рамот Гилад и да тамо погине?«

»Једни предложише ово, други оно, ²⁰ док на крају не дође један дух, стаде пред ГОСПОДА и рече: ,Ја ћу га намамити.«

»,Чиме?« упита ГОСПОД.

²¹ »Изаћи ћу и бићу лажљив дух у устима свих његових пророка«, рече онај.

»,Успећеш да га намамиш,« рече ГОСПОД. ,Иди и учини то.«

²² »Тако је сада ГОСПОД ставио лажљивог духа у уста ових твојих пророка. ГОСПОД ти је одредио несрећу.«

²³ Тада приђе Цидкија син Кенаанин и ошамари Михеја.

»Којим путем је ГОСПОДЊИ дух отишао од мене да би говорио теби?« упита он.

²⁴ А Михеј одговори: »Видећеш оног дана када будеш ишао да се сакријеш у задњој одаји.«

²⁵ Тада израелски цар рече: »Ухватите Михеја и одведите га заповеднику града Амону и мом сину Јоашу, ²⁶ па реците: ,Овако каже цар: »Баците овога у тамницу и не дајте му ништа осим хлеба и воде док се ја не вратим жив и здрав.««

²⁷ Михеј рече: »Ако се ти икада вратиш жив и здрав, ГОСПОД није говорио кроз мене.«

Онда додаде: »Упамти моје речи, сав народе!«

²⁸ Цар Израела и Јосафат, цар Јуде, кренуше на Рамот Гилад.

²⁹ Ући ћу у бој прерушен«, рече израелски цар Јосафату, »али ти носи своју царску одору.«

Тако се израелски цар преруши и оде у бој.

³⁰ А арамејски цар је био заповедио својим заповедницима борних кола:

»Не нападајте никог, ни малог ни великог, већ само израелског цара.«

³¹Када су заповедници борних кола видели Јосафата, рекоше: »Ово мора да је израелски цар.«

Зато кренуше према њему, да га нападну. Али Јосафат завапи и ГОСПОД му поможе. Бог их одвуче од њега, ³²јер кад су заповедници борних кола видели да он није израелски цар, престадоше да га гоне. ³³А један војник насумице одапе стрелу и погоди израелског цара између плоча оклопа.

На то цар рече возачу: »Окрени кола и изведи ме из бојних редова. Рањен сам.«

³⁴Док је битка беснела целог тог дана, израелски цар је стајао подупрт у колима, окренут ка Арамејцима. Али, када је сунце било на заласку, он умре.

19 Када се јудејски цар Јосафат жив и здрав вратио у своју палату у Јерусалиму, ²виделац Јеху син Хананијев изађе му у сусрет, па му рече: »Зар треба да помажеш opakима и да волиш оне који мрзе ГОСПОДА? Због тога је на теби јарост ГОСПОДЊА. ³Али има у теби и добра, јер си из земље уклонио Ашерине мотке и свим срцем тражиш Бога.«

⁴Јосафат проведе неко време у Јерусалиму, а онда опет оде међу народ од Беер-Шеве до Ефремовог горја и поново их приклони ГОСПОДУ, Богу њихових праотаца.

⁵Он постави судије у земљи, у сваком од утврђених градова Јуде, ⁶и рече им: »Добро размислите шта радите, јер не судите у име човека, него у име ГОСПОДА, који је с вама кад год доносите пресуду. ⁷Дакле, бојте се ГОСПОДА. Судите пажљиво, јер код ГОСПОДА, нашега Бога, нема

неправде, ни пристрасности, ни подмићивања.«

⁸А када се вратио у Јерусалим, Јосафат постави неке од Левита, свештеника и глава израелских породица да у Јерусалиму спроводе ГОСПОДЊИ закон и решавају спорове.

⁹Он им овако рече: »Радите то верно и свим срцем, у страху од ГОСПОДА. ¹⁰У сваком случају који дође пред вас, а односи се на вашу сабраћу која живе у градовима – било да је реч о проливању крви, било о нечем другом што се помиње у Закону и заповестима, уредбама и законима – треба да их опомињете да не греше против ГОСПОДА, иначе ће јарост ГОСПОДЊА сићи на вас и вашу сабраћу. Тако чините и нећете погрешити. ¹¹Главни свештеник Амарја биће ваш претпостављени у свему што се тиче ГОСПОДА, Зевадја син Лишмаелов, поглавар Јудиног племена, биће ваш претпостављени у свему што се тиче цара, а Левити ће бити ваши надгледници. Поступајте храбро и нека ГОСПОД буде с онима који чине добро.«

20 После ових догађаја, Моавци и Амонци и неки од Меунаца дођоше да ратују против Јосафата.

²Неки дођоше и рекоше Јосафату: »Силна војска иде на тебе из Едома, с оне стране мора, и већ је у Хацецон-Тамару« – то јест Ен-Гедију.

³Јосафат се уплаши и одлучи да упита ГОСПОДА за савет, па прогласи пост у целој Јуди. ⁴Јудеји из сваког града у Јуди окупише се и дођоше да траже помоћ од ГОСПОДА.

⁵Тада Јосафат устаде усред скупа Јудеја и Јерусалимљана у Дому ГОСПОДЊЕМ, пред новим двориштем, ⁶па рече: »ГОСПОДЕ, Боже наших праотаца, ти си Бог на

небу и владаш над свим царствима незнабожаца. Моћ и сила у твојим су рукама и нико не може да ти се одупре. ⁷Боже наш, ти си отерао становнике ове земље пред својим народом Израелом и довека је дао потомцима свог пријатеља Авраама. ⁸Они живе у њој и у њој су подигли светилиште за твоје Име, говорећи: ⁹„Ако нас снађе несрећа – мач осуде, помор или глад – ми ћемо стати пред тебе, пред овај Храм који носи твоје Име, и завапити ти у својој невољи, и ти ћеш нас чути и спасти нас.“

¹⁰»А ево сада Амонаца, Моаваца и оних из горског краја Сеира, оних чије подручје ниси дао Израелцима да га освоје када су дошли из Египта, па су се Израелци окренули од њих и нису их затрли. ¹¹Види како нам они узвраћају: долазе да нас отерају са поседа који си нам дао у наследство. ¹²Боже наш, зар им нећеш судити? Јер, ми смо немоћни да се суочимо са овом силном војском која иде на нас. Не знамо шта да радимо – зато су наше очи упрте у тебе.«

¹³Сви Јудеји, са својом нејачи, женама и децом, стајали су тамо пред ГОСПОДОМ.

¹⁴Тада Дух Јахеов сиђе на Јахазиела сина Захарије сина Бенаје сина Јеиела сина Мататјиног, Левита, Асафовог потомка, док је стајао на скупу.

¹⁵Он рече: »Чуј, сва Јудо, житељи Јерусалима и ти царе Јосафате! Овако вам каже ГОСПОД: „Не бојте се и не обесхрабрујте због ове силне војске. Јер, битка није ваша, него Божија. ¹⁶Крените сутра на њих. Они ће се пењати уз превој Циц, а ви ћете их затећи на крају кланца у пустињи Јеруел. ¹⁷Нећете морати да се борите у овој бици. Само заузмите положаје, Јудо и Јерусалиме, и чврсто стојте и

гледајте како ГОСПОД побеђује. Не бојте се и не обесхрабрујте. Крените сутра на њих, јер ГОСПОД ће бити с вама.“

¹⁸На то се Јосафат ничице поклони, а и сви Јудеји и житељи Јерусалима падоше ничице пред ГОСПОДОМ, клањајући му се. ¹⁹Тада устадоше и неки Левити Кехатовци и Корејевци, па су из свега гласа хвалили ГОСПОДА, Бога Израеловог.

²⁰Ујутро поранише и кренуше у пустињу Текоу. Када су полазили, Јосафат устаде и рече: »Чујте ме, Јудо и житељи Јерусалима! Верујте у ГОСПОДА, свога Бога, и опстаћете. Верујте његовим пророцима, и успећете.«

²¹Пошто се посаветовао са народом, Јосафат одреди људе да, корачајући на челу војске, певају ГОСПОДУ и хвале сјај његове светости говорећи: »Захваљујте ГОСПОДУ, јер љубав његова остаје довека.«

²²Када су почели да певају и хвале ГОСПОДА, ГОСПОД постави заседе Амонцима, Моавцима и Сеирцима, који су кренули на Јуду, и удари их. ²³Амонци и Моавци се диглоше на Сеирце, да их униште и затру. А када су поубијали све Сеирце, почеше да се убијају међу собом.

²⁴Када су Јудеји стигли до места које гледа на пустињу и погледали пут оне силне војске, а оно – само мртва тела леже на земљи – нико није утекао!

²⁵Тада Јосафат и његова војска одоше да покупе плен, па нађоше међу онима много опреме, одеће и вредних предмета – више него што су могли да понесу. Плена је било толико да су га сакупљали три дана. ²⁶Четвртог дана се окупише у долини Бераха, где благословише ГОСПОДА.

Зато се та долина и дан-данас зове Бераха*.

²⁷Потом се, са Јосафатом на челу, сви Јудеји и Јерусалимљани радосни вратише у Јерусалим, јер им је ГОСПОД дао повода да ликују над својим непријатељима. ²⁸Када су ушли у Јерусалим, одоше у Дом ГОСПОДЊИ са харфама, лирама и трубама. ²⁹Страх од Бога обузе сва царства на земљи која су чула да се ГОСПОД борио против Израелових непријатеља. ³⁰А Јосафатово царство било је у миру, јер му је његов Бог дао починак са свих страна.

³¹Тако је Јосафат владао над Јудом. Имао је тридесет пет година када је постао цар Јуде и владао је у Јерусалиму двадесет пет година. Мајка му се звала Азува кћи Шилхијева. ³²Он је ишао стопама свог оца Асе и није од тога одступао, чинећи оно што је исправно у ГОСПОДЊИМ очима. ³³Али узвишице нису уклоњене и народ се ни даље није свим срцем приклонио Богу својих праотаца.

³⁴Остали догађаји Јосафатове владавине, од првог до последњег, записани су у Летописима Јехуа сина Хананијевог, који су забележени у Књизи царева Израела.

³⁵Касније је јудејски цар Јосафат склопио савез са израелским царем Ахазјом, који је опако поступао. ³⁶С њим се договорио да саграде трговачке лађе†. Када су оне биле саграђене у Ецјон-Геверу, ³⁷Елиезер син Додавахуов из Мареше пророковао је против Јосафата, говорећи: »Зато што си склопио савез

са Ахазјом, ГОСПОД ће уништити оно што си саградио.«

И оне лађе се разбише, па нису могле да плове.

Јорам, цар Јуде

(2. Цар 8,16-24)

21 Јосафат умре, па га сахранише крај његових праотаца у Давидовом граду. На месту цара наследи га његов син Јорам. ²Јорамова браћа, Јосафатови синови, звали су се Азарја, Јехиел, Захарија, Азарја, Михаило и Шефатја. Сви су они били синови Јосафата, цара Израела. ³Њихов отац им је поклонио много злата, сребра и вредних предмета и утврђене градове у Јуди, али је царство дао Јораму, јер је он био његов прворођени син. ⁴Када се Јорам учврстио на власти у царству које је наследио од оца, он мачем погуби сву своју браћу, а с њима и друге израелске кнежеве.

⁵Јорам је имао тридесет две године када је постао цар, а у Јерусалиму је владао осам година. ⁶Ишао је стопама царева Израела, као и Ахавова владарска кућа, јер се оженио Ахавовом кћери. Чинио је оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима. ⁷Али, због савеза који је склопио са Давидом, ГОСПОД не хтеде да уништи Давидову владарску кућу, пошто је обећао да ће му он и његови потомци служити‡ довека.

⁸У Јорамово време Едом се побуни против Јуде и постави свог цара. ⁹Стога Јорам крену на њих са свим својим заповедницима и борним колима. Едомци опколише њега и

*20:26 *Бераха* значи »благослов«.

†20:36 *трговачке лађе* Дословно: лађе да иду у Таршиш.

‡21:7 *да ће му ... служити* Дословно: да ће њему и његовим синовима дати светиљку.

његове заповеднике борних кола, али он се диже ноћу и изврши пробој. ¹⁰ Све до дана данашњег Едом је одметнут од Јуде. У то исто време побунила се и Ливна, јер је Јорам оставио ГОСПОДА, Бога својих праотаца. ¹¹ Јорам је дизао узвишице по брдима Јуде, наводио житеље Јерусалима да се клањају другим боговима и тако Јуду одвео на странпутицу.

¹² Јорам је од пророка Илије добио писмо у ком је стајало:

»Овако каже ГОСПОД, Бог твога праоца Давида: „Ниси пошао стопама свога оца Јосафата, ни стопама Асе, цара Јуде, ¹³ него си пошао стопама царева Израела и навео Јудеје и житеље Јерусалима да се клањају другим боговима, баш као и Ахавова владарска кућа. А поубијао си и своју рођену браћу, своју породицу, оне који су били бољи од тебе. ¹⁴ Зато ће сада ГОСПОД великом пошашћу ударити твој народ, твоје синове, твоје жене и све што је твоје. ¹⁵ А ти ћеш се разболети од дуготрајне болести црева, од које ће ти се на крају црева просути.«

¹⁶ ГОСПОД против Јорама подстакну непријатељство Филистејаца и Арапа који су живели близу Кушана, ¹⁷ па они нападоше Јуду, провалише у њу и однеше сва добра која су се налазила у царској палати. А одведоше и Јорамове синове и жене, не оставивши му ниједног сина осим најмлађег, Ахазје.

¹⁸ После свих ових догађаја, ГОСПОД удари Јорама неизлечивом болешћу црева. ¹⁹ Након неког времена, на крају друге године, црева му испалоше од болести и

он умре у великим мукама. Његов народ не запали ни ватру у његову част као што је палио његовим претходницима. ²⁰ Јорам је имао тридесет две године када је постао цар, а у Јерусалиму је владао осам година. Умро је, а да нико није зажалио за њим. Сахранише га у Давидовом граду, али не у царској гробници.

Ахазја, цар Јуде

(2. Цар 8,25-29; 9,21-28)

22 Житељи Јерусалима поставише Ахазју, Јорамовог најмлађег сина, за цара, пошто су нападачи, који су с Арапима упали у табор, побили све његове старије синове. Тако је почео да влада Ахазја син Јорамов, цар Јуде.

² Ахазја је имао двадесет две године када је постао цар, а у Јерусалиму је владао годину дана. Мајка му се звала Аталја, а била је Омријева унука.

³ Ишао је стопама Ахавове владарске куће, јер га је мајка охрабривала да чини зло. ⁴ Чинио је оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима, као и Ахавова владарска кућа, јер су му баш они, на његову пропаст, постали саветници после смрти његовог оца.

⁵ Он послуша њихов савет и када је са Јорамом сином Ахавовим, царем Израела, пошао у битку код Рамот-Гилада против Хазаела, цара Арама. Арамејци ранише Јорама, ⁶ па се он врати у Лизреел да се опорави од рана које су му задали у Рамоту у борби са Хазаелом, царем Арама. Тада јудејски цар Ахазја син Јорамов оде доле у Лизреел да види Јорама сина Ахавовог пошто је овај био рањен. ⁷ Бог учини да ова његова посета Јораму буде Ахазји на пропаст. Када је стигао, Ахазја изађе с Јорамом у сусрет Јехуу сину Нимшијевом,

кога је ГОСПОД помазао да затре Ахавову владарску кућу.⁸ Док је Јеху извршавао казну над Ахавовом владарском кућом, затече тамо и јудејске кнежеве и синове Ахазјиних рођака, који су били у Ахазјиној служби, па поби и њих.⁹ Потом крену да тражи и Ахазју. Његови људи га ухватише док се крио у Самарији, па га доведоше Јехуу и погубише. Ипак га сахранише, јер рекоше: »Био је потомак Јосафата, који је тражио ГОСПОДА свим својим срцем.« Тако у Ахазјиној владарској кући не остаде нико довољно моћан да задржи царску власт.

Аталја, царица Јуде

(2. Цар 11,1-16)

¹⁰Када је Ахазјина мајка Аталја видела да јој је син погинуо, крену да затре сву царску породицу Јудиног племена.¹¹ Али Јехошават, кћи цара Јорама, узе Јоаша сина Ахазјиног и украде га између царевих потомака, које су убијали. Она стави њега и његову дојкињу у једну спаваћу собу. Јехошават, кћи цара Јорама и жена свештеника Јехојаде, била је Ахазјина сестра и зато је сакрила дете од Аталје, да га ова не убије.¹² Он остаде сакривен с њима у Божијем Дому током шест година Аталјине владавине земљом.

23 Седме године, Јехојада показа своју снагу. Он склопи савез са заповедницима над стотинама: Азарјом сином Јероухамовим, Јишмаелом сином Јоанановим, Азарјом сином Јовидовим, Маасејом сином Адајиним и Елишафатом сином Зихријевим.² Они пођоше по свој Јуди и окупише Левите и

главе израелских породица из свих градова. Када су дошли у Јерусалим,³ цела заједница склопи савез са царем у Божијем Дому.

Јехојада им рече: »Владаће царев син, баш као што је ГОСПОД и обећао о Давидовим потомцима.⁴ Ево шта треба да урадите: трећина вас свештеника и Левита који сте на дужности у суботу чуваћете капије,⁵ друга трећина биће код царске палате, а трећа код Темелј-капије. Сав народ ће бити у двориштима Дома ГОСПОДЊЕГ.⁶ Нико не сме да уђе у Дом ГОСПОДЊИ осим свештеника и Левита који су на дужности. Они могу да уђу, зато што су освештани, а сви остали треба да чувају оно што им је ГОСПОД одредио.⁷ Левити треба да се распореде око цара, сваки с оружјем у руци. Ко год уђе у Храм, нека се погуби. Останите уз цара куд год он буде ишао.«

⁸Левити и сви Јудеји учинише као што им је заповедио свештеник Јехојада. Сваки узео своје људе – оне који су били на дужности у суботу и оне који нису – јер свештеник Јехојада није ослободио дужности ниједан ред.⁹ Он даде заповедницима над стотинама копља и велике и мале штитове који су припадали цару Давиду и били у Божијем Дому.¹⁰ Потом распореди људе око цара, сваког с оружјем у руци, близу жртвеника и Храма, од јужне до северне стране Храма.¹¹ Онда изведоше царевог сина и ставише му круну, дадоше му Сведочанство*, и прогласише га за цара. Јехојада и његови синови га помазаше и повикаше: »Живео цар!«

*23:11 Сведочанство Вероватно: препис царске свечане заклетве; в. 5. Мојс 17,18-20.

¹²Аталја је чула грају коју је дизао народ трчећи и кличући цару, па оде у Дом ГОСПОДЊИ. ¹³Када је погледала, а оно – цар стоји поред свог стуба на улазу, поред цара заповедници и трубачи, сав народ земље се радује и дува у трубе, а певачи уз музичке инструменте предводе славље.

Тада Аталја раздре своју одећу и повика: »Издаја! Издаја!«

¹⁴Свештеник Јехојада посла заповеднике над стотинама који су заповедали војницима и рече им: »Изведите је кроз редове и убијте мачем свакога ко крене за њом«, пошто није хтео да се она погуби у Дому ГОСПОДЊЕМ. ¹⁵Они је ухватише на улазу Коњске капије царске палате и тамо је убише.

Јехојадине реформе

(2. Цар 11,17-21)

¹⁶Тада Јехојада склопи савез да ће он, цар и народ бити ГОСПОДЊИ народ. ¹⁷Сав народ оде до Вааловог храма и поруши га. Жртвенике и идоле разбише у парампарчад и пред жртвеницима убише Вааловог свештеника Матана.

¹⁸Потом Јехојада надзор над Домом ГОСПОДЊИМ повери свештеницима, који су били Левити и које је Давид одредио да у Дому ГОСПОДЊЕМ приносе жртве паљенице ГОСПОДУ као што је записано у Мојсијевом закону, радујући се и певајући, као што је Давид заповедио. ¹⁹Он распореди и чуваре капија на капије Дома ГОСПОДЊЕГ, да у њега не може да уђе нико ко је од било чега нечист.

²⁰Јехојада поведе са собом заповеднике над стотинама, племиће, управитеље народа и сав народ земље и изведе цара из Дома

ГОСПОДЊЕГ, па уђоше у палату кроз Горњу капију и посадише цара на царски престо. ²¹Сав народ земље се радовао, јер је у граду завладао мир када је Аталја убијена мачем.

Јоаш, цар Јуде

(2. Цар 12,1-21)

24 Јоаш је имао седам година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао четрдесет година. Мајка му се звала Цивја, а била је из Беер-Шеве. ²Јоаш је чинио оно што је исправно у ГОСПОДЊИМ очима све док је био жив свештеник Јехојада. ³Јехојада му изабра две жене, па је Јоаш с њима имао синове и кћери.

⁴После неког времена, Јоаш одлучи да обнови Дом ГОСПОДЊИ.

⁵Он окупи свештенике и Левите и рече им: »Сместа идите у јудејске градове и сакупите новац који сав Израел треба да даје сваке године, да се поправи Храм вашег Бога.«

Али Левити то не учинише одмах, ⁶па цар позва главног свештеника Јехојаду и упита га: »Зашто ниси тражио од Левита да донесу из Јуде и Јерусалима порез за Шатор састанка који им је одредио Мојсије, Божији слуга, и сва израелска заједница?«

⁷А синови оне опаке жене Аталје били су опљачкали Божији Дом, па су чак и свете предмете из Дома ГОСПОДЊЕГ користили при служењу Ваалима. ⁸Стога цар заповеди да направе ковчег и ставе га испред капије Дома ГОСПОДЊЕГ. ⁹Потом објавише по Јуди и Јерусалиму да треба ГОСПОДУ да се донесе порез који је Мојсије, Божији слуга, одредио Израелу у пустињи. ¹⁰Сви службеници и сав народ радо су доносили прилоге и стављали их у ковчег док се овај није напунио.

¹¹ Кад год би Левити донели ковчег царевим службеницима и они видели да је у њему много новца, дошли би царев бележник и првосвештеников службеник и испразнили ковчег, па га поново вратили на место. То су чинили редовно и прикупили много новца. ¹² Цар и Јехојада давали су тај новац људима који су обављали послове око Дома ГОСПОДЊЕГ, да унајме зидаре, тесаре и људе вичне раду са бронзом и гвожђем за обнову и поправку Дома ГОСПОДЊЕГ. ¹³ Људи који су водили посао били су марљиви и поправке су добро напредовале под њиховим надзором, па је Божији Дом враћен у првобитно стање и ојачан. ¹⁴ А када су завршили, донеше преостали новац цару и Јехојади, што послужи да се направе предмети за Дом ГОСПОДЊИ: предмети за службу и жртве паљенице, судови и други предмети од злата и сребра. Све док је Јехојада био жив, непрекидно су се приносиле жртве паљенице у Дому ГОСПОДЊЕМ.

¹⁵ Јехојада остари и умре у дубокој старости од сто тридесет година. ¹⁶ Сахранише га крај царева у Давидовом граду, због добра које је учинио у Израелу за Бога и његов Храм.

¹⁷ После Јехојадине смрти, јудејски службеници дођоше цару и поклонили му се, и он је слушао њихове савете. ¹⁸ Јудеји оставише Дом ГОСПОДА, Бога својих праотаца, и почеше да се клањају Ашериним моткама и идолима. Због њихове кривице, Божији гнев сиђе на Јуду и Јерусалим. ¹⁹ Иако им је ГОСПОД слао пророке да их врате њему и иако су они сведочили против њих,

они не хтедоше да послушају. ²⁰ Тада Дух ГОСПОДЊИ сиђе на Захарију, сина свештеника Јехојаде.

Он стаде пред народ и рече: »Овако каже Бог: „Зашто се не покоравате ГОСПОДЊИМ заповестима? Неће вам бити добро. Зато што сте оставили ГОСПОДА, он ће оставити вас.“«

²¹ Али они сковаше заверу против њега и по царевом наређењу каменоваше га до смрти у дворишту Дома ГОСПОДЊЕГ. ²² Цар Јоаш није се више сећао љубави коју је према њему показивао Захаријин отац Јехојада, него уби његовог сина, који, умирући, рече: »Нека ГОСПОД ово види и позове те на одговорност.«

²³ Крајем те године, арамејска војска крену на Јоаша, нападе Јуду и Јерусалим и поби све вође народа, а сав плен посла свом цару у Дамаск.

²⁴ Иако је арамејска војска дошла са мало људи, ГОСПОД им предаде у руке много већу војску. Јоаш је кажњен зато што је Јуда оставила ГОСПОДА, Бога својих праотаца.

²⁵ Када су се Арамејци повукли, оставише Јоаша тешко рањеног. Његови службеници сковаше заверу против њега зато што је убио сина свештеника Јехојаде, па га убише на његовој постељи. Тако он умре, па га сахранише у Давидовом граду, али не у царској гробници. ²⁶ А против њега су сковали заверу Завад, син Амонке Шимат, и Јехозавад, син Моавке Шимрит.

²⁷ Извештај о његовим синовима, многа пророштва о њему и запис о обнови Божијег Дома записани су у Тумачењу Књиге о царевима. На месту цара наследи га његов син Амацја.

Амацја, цар Јуде

(2. Цар 14,1-20)

25 Амацја је имао двадесет пет година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао двадесет девет година. Мајка му се звала Јехоадан, а била је из Јерусалима. ²Чинио је оно што је исправно у ГОСПОДЊИМ очима, али не из свега срца. ³Када је учврстио своју власт у царству, погуби оне службенике који су убили његовог оца, цара. ⁴Али њихове синове не погуби, држећи се онога што је записано у Књизи Мојсијевог закона, где је ГОСПОД заповедио: »Нека се родитељи не погубљују због своје деце, ни деца због родитеља – нека се свако погуби за свој грех.«*

⁵Амацја окупи јудејски народ из Јуде и Венијамина, разврста их по породицама и постави им заповеднике над хиљадама и заповеднике над стотинама. Онда пописа све оне од двадесет година и старије, и утврди да има три стотине хиљада мушкараца способних за војску и који умеју да рукују копљем и штитом. ⁶Он унајми још и сто хиљада врсних ратника из Израела за сто таланата† сребра.

⁷Али дође му један Божији човек и рече: »Царе, ова војска из Израела не сме да иде с тобом, јер ГОСПОД није са Израелом – ни са једним Ефремовим потомком. ⁸Чак ако и одеш и храбро се бориш, Бог ће те оборити пред непријатељем, јер Бог има моћ и да помогне и да обори.«

⁹Амацја упита Божијег човека: »А шта ћемо са оних сто таланата које сам платио израелској војсци?«

А Божији човек одговори: »ГОСПОД може да ти дâ много више од тога.«

¹⁰И Амацја отпусти војнике који су му дошли из Ефрема и посла их кући. Они се силно разгневише на Јуду и одоше кући у великом гневу.

¹¹Амацја скупи снагу, па поведе своју војску у Слану долину, где уби десет хиљада Сеираца. ¹²Јудеји заробише живе десет хиљада људи, које одведоше на врх литице и бацише оданде, па се сви смрскаше.

¹³А они војници које је Амацја вратио не давши им да учествују у рату, нападоше јудејске градове од Самарије до Бет-Хорона, убише три хиљаде људи и однеше много плена.

¹⁴Када се Амацја вратио после покоља Едомаца, он донесе и богове Сеираца, па их постави себи за богове и поче да им се клања и да им приноси ка̑д.

¹⁵ГОСПОД плану гневом на Амацју, па му посла пророка, који рече: »Зашто питаш за савет богове тог народа кад они нису могли ни свој народ да спасу од твоје руке?«

¹⁶Док је овај још говорио, цар му рече: »Јесмо ли те ми поставили за царавог саветника? Престани! Зашто да погинеш?«

И пророк престаде, али ипак рече: »Знам да је Бог одлучио да те затре зато што си ово урадио и ниси послушао мој савет.«

¹⁷Пошто се посаветовао, Амацја, цар Јуде, посла ову поруку Јехоашу сину Јехоахаза сина Јехуовог, цару Израела: »Хајде да се огледамо у боју.«

¹⁸На то израелски цар одговори јудејском: »Либански чичак послао поруку либанском кедру: „Дај своју

*25:4 в. 5. Мојс 24,16.

†25:6 *сто таланата* Око 3.400 килограма; исто и у 9. стиху.

кћер мом сину за жену¹. Тада наиђе либанска звер и згази чичак. ¹⁹Ти говориш: „Ето, потукао сам Едом“, и сад си се узохوليو и пуцаш од поноса. Али, боље седи код куће! Зашто тражиш кавгу у којој ћеш пропасти, а с тобом и Јуда?»

²⁰Али Амацја не послуша, јер је Бог тако учинио да Јудеје преда у руке Јехоашу зато што су питали за савет богове Едома, ²¹па израелски цар Јехоаш нападе. Он и Амацја огледаше се у боју код Бет-Шемеша у Јуди. ²²Израелци до ногу потукоше Јудеје, па они сви побегоше кући. ²³Јехоаш зароби Амацју у Бет-Шемешу и одведе га у Јерусалим, где сруши четири стотине лаката* јерусалимског зида од Ефремове до Угаоне капије. ²⁴Када је узео све злато и сребро и све предмете који су се налазили у Божијем Дому и о којима се старао Јовид-Едом, као и благо из палате и таоце, врати се у Самарију.

²⁵Јудејски цар Амацја син Јоашев живео је још петнаест година по смрти израелског цара Јехоаша сина Јехоахазовог.

²⁶Остали догађаји Амацјине владавине, од првог до последњег, записани су у Књизи царева Јуде и Израела. ²⁷Од времена када је Амацја престао да иде за ГОСПОДОМ ковала се завера против њега у Јерусалиму, па он побеже у Лахиш, али за њим послаше људе, који га тамо убише. ²⁸Оданде га на коњима пренеше назад, па га сахранише крај његових праотаца у Јудином граду.

Озија, цар Јуде

(2. Цар 15,1-7)

26 Тада сав јудејски народ узео Озију, који је имао шеснаест

година, и постави га за цара на место његовог оца Амацје. ²Он обнови Елат и врати га Јуди након што је Амацја умро.

³Озија је имао шеснаест година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао педесет две године. Мајка му се звала Јехолја, а била је из Јерусалима. ⁴Чинио је оно што је исправно у ГОСПОДЊИМ очима, као и његов отац Амацја. ⁵Тражио је савете од Бога у време Захарије, који га је учио да се боји Бога. Све док је тражио савете од ГОСПОДА, Бог му је давао да му све полази за руком.

⁶Ратовао је против Филистејаца и пробио бедеме Гата, Јавнеа и Ашдода, а потом обновио градове близу Ашдода и другде међу Филистејцима. ⁷Бог му је помагао против Филистејаца, против Арапа који су живели у Гур-Ваалу и против Меунаца. ⁸Амонци су Озији доносили данак, а име му се прочуло све до границе Египта, јер је постао веома моћан. ⁹Озија је саградио куле у Јерусалиму на Угаоној капији, на Долинској капији и на углу зида, и утврдио их. ¹⁰Саградио је и куле у пустињи и ископао много чатрња, јер је имао много стоке у Шефели и у равницама. Имао је и људе који су обрађивали његова поља и винограде у брдима и плодним крајевима, јер је волео земљу.

¹¹Озија је имао добро увежбану војску, спремну за покрет по четатама, сходно броју људи који су јој одредили његов бележник Јеиел и надгледник Маасеја, а предводио ју је Ананија, један од царевих заповедника. ¹²Било је укупно две хиљаде шест стотина глава породица које су заповедале ратницима. ¹³Под

*25:23 четири стотине лаката 180 метара.

њиховим заповедништвом била је војска од три стотине седам хиљада пет стотина људи вичних рату, моћна сила која је помагала цару против његових непријатеља. ¹⁴Озија је сву војску снабдео штитовима, копљима, кацигама, оклопима, луковима и камењем за праћке. ¹⁵У Јерусалиму је направио борбене справе, које су смислили домишљати људи, и ставио их на куле и углове бедема. Те справе су избацивале стреле и велико камење. Име му се прочуло надалеко, јер је имао велику помоћ од Бога док се није осилио.

¹⁶Али, када се Озија осилио, његова охолост доведе до његове пропасти. Био је неверан ГОСПОДУ, своме Богу, и ушао у Храм ГОСПОДЊИ да на кадионом жртвенику пали кад.

¹⁷За њим уђе свештеник Азарја са још осамдесет храбрих ГОСПОДЊИХ свештеника ¹⁸и они се успротивише цару Озији, рекавши му: »Није право, Озија, да ти палиш кад ГОСПОДУ! То треба да раде свештеници, Ааронови потомци, који су освештани да пале кад. Изађи из светилишта, јер си неверан. То ти не служи на част пред ГОСПОДОМ, Богом!«

¹⁹На то се Озија, који је у руци држао кадионицу, спреман да запали кад, разгневи. И док је био тако обузет гневом на свештенике пред кадионим жртвеником у Дому ГОСПОДЊЕМ, на челу му изби губа. ²⁰Када су главни свештеник Азарја и сви остали свештеници погледали у њега, видеше да му је на челу губа, па га брже-боље истераше напоље. А он је једва чекао да изађе, јер га је ГОСПОД ударио.

²¹Цар Озија је имао губу све до дана своје смрти. Живео је у одвојеној кући, губав и одстрањен од Дома ГОСПОДЊЕГ, а његов син Јоатам управљао је царевим двором и народом у земљи.

²²Остала Озијина дела, од првог до последњег, записао је пророк Исаија син Амоцов.

²³Озија умре, па га сахранише крај његових праотаца на пољу близу царске гробнице, пошто су рекли: »Имао је губу.« На месту цара наследи га његов син Јоатам.

Јоатам, цар Јуде

(2. Цар 15,32-38)

27 година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао шеснаест година. Мајка му се звала Јеруша кћи Садокова. ²Чинио је оно што је исправно у ГОСПОДЊИМ очима, као што је чинио и његов отац Озија, само што није ушао у Храм ГОСПОДЊИ. Али народ је и даље поступао искварено.

³Јоатам је обновио Горњу капију Дома ГОСПОДЊЕГ и много је градио на офелском зиду. ⁴Подигао је градове у јудејском горју и утврђења и куле у шумским пределима. ⁵Јоатам је ратовао против амонског цара и поразио Амонце. Они су му те године платили стотину таланата* сребра, десет хиљада кора† пшенице и десет хиљада кора јечма, а толико су му дали и друге и треће године.

⁶Јоатам је постао моћан, јер је доследно живео онако како тражи ГОСПОД, његов Бог.

⁷Остали догађаји Јоатамове владавине, сви његови ратови и

*27:5 стотину таланата Око 3.400 килограма.

†27:5 десет хиљада кора 220.000 литара; исто и у наставку стиха.

све што је учинио, записани су у Књизи царава Израела и Јуде.⁸ Имао је двадесет пет година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао шеснаест година.⁹ Јоатам умре, па га сахранише у Давидовом граду. На месту цара наследи га његов син Ахаз.

Ахаз, цар Јуде

(2. Цар 16,1-20)

28 Ахаз је имао двадесет година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао шеснаест година. Али није чинио оно што је исправно у ГОСПОДЊИМ очима као његов праотац Давид.² Ишао је стопама царава Израела, а начинио је и ливене ликове за клањање Ваалима.³ Палио је кад у долини Бен Хином и чак је и своје синове приносио као жртве паљенице по гнусном обичају народâ које је ГОСПОД истерао пред Израелцима.⁴ Приносио је жртве и палио кад на узвишицама, на врховима брдâ и под сваким крошњатим дрветом.⁵ Зато га је ГОСПОД, његов Бог, предао у руке арамејском цару. Арамејци су га поразили, заробили много његових војника и одвели их у Дамаск.

А био је предат и у руке израелском цару, који му је нанео тешке губитке.⁶ У једном дану Пеках син Ремалјин убио је сто двадесет хиљада војника у Јуди, зато што је Јуда оставила ГОСПОДА, Бога својих праотаца.⁷ Зихри, један од Ефремових ратника, убио је царевог сина Маасеју, управитеља палате Азрикама и Елкану, првог до цара.⁸ Израелци су од своје сабраће заробили две стотине хиљада жена, синова и кћери, а узели су и силан плен и однели га у Самарију.

⁹ А тамо је био ГОСПОДЊИ пророк по имену Одед, који изађе у сусрет војсци када се враћала у Самарију и рече: »ГОСПОД, Бог ваших праотаца, био је гневан на Јудеје и зато вам их је предао у руке. Али ви сте их побили у бесу који досеже до неба,¹⁰ а сад сте наумили и мушкарце и жене из Јуде и Јерусалима да учините својим робовима и робњама. Па зар нисте и ви криви за грехе против ГОСПОДА, свога Бога?¹¹ Стога ме послушајте: вратите своју сабраћу коју сте заробили, јер је љути гнев ГОСПОДЊИ на вама.«

¹² Тада се неки од вођа Ефремоваца – Азарја син Јоананов, Берехја син Мешилемотов, Езекија син Шалумов и Амаса син Хадлајев – успротивише онима који су се враћали из рата,¹³ говорећи: »Не смете да доведете те заробљенике овамо, јер ћемо бити криви пред ГОСПОДОМ. Зар хоћете да још надодате на наш грех и кривицу? Јер, наша кривица је већ велика и љути гнев ГОСПОДЊИ је на Израелу.«

¹⁴ И војници оставише заробљенике и плен пред службеницима и целим скупом.¹⁵ Људи прозвани по имену усташе и узеше заробљенике, па све који су били голи обукосе у одећу из плена. Када су их обукли и обули, нахранили и напојили, намазали им ране уљем и изнемогле посадили на магарце, одведоше их назад њиховој сабраћи у Јерихон, Град палми, а онда се вратише у Самарију.

¹⁶ У то време цар Ахаз посла гласнике цару Асирије молећи га за помоћ,¹⁷ пошто су Едомци били поново дошли, напали Јуду и одвели заробљенике,¹⁸ а Филистејци напали градове у Шефели и Јудином Негеву и заузели Бет Шемеш, Ајалон и Гедерот, а тако и Сохо, Тимну и Гимзо, са припадајућим селима,

и тамо се настанили. ¹⁹ГОСПОД је понизио Јуду због Ахаза, цара Израела*, зато што је подстицао зло у Јуди и био крајње неверан ГОСПОДУ. ²⁰Тиглатпилесер, цар Асирије, дође Ахазу, али место помоћи донесе му невољу.

²¹Ахаз узне неке предмете из Дома ГОСПОДЊЕГ, из царске палате и од поглаварâ и поклони их асирском цару, али му ни то није помогло. ²²У време своје невоље цар Ахаз постаде још невернији ГОСПОДУ. ²³Приносио је жртве боговима Дамаска, који га је поразио, мислећи: »Пошто су богови арамејског цара помогли Арамејцима, принећу им жртве да би помогли и мени.« Али они су били разлог његове пропасти и пропасти целог Израела. ²⁴Ахаз скупи сву опрему из Божијег Дома и однесе је. Он затвори врата Дома ГОСПОДЊЕГ, а жртвенике постави по свим угловима улица у Јерусалиму. ²⁵У сваком јудејском граду подиже узвишице, да пали кад другим боговима, изазивајући гнев ГОСПОДА, Бога својих праотаца.

²⁶Остали догађаји његове владавине, и све што је чинио, од првог до последњег, записани су у Књизи царева Јуде и Израела.

²⁷Ахаз умре, па га сахранише у Јерусалиму, али не у гробници царева Израела. На месту цара наследи га његов син Езекија.

Езекија, цар Јуде

(2. Цар 18,1-20,21)

29 Езекија је имао двадесет пет година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао двадесет девет година. Мајка му се звала Авија кћи Захаријина. ²Чинио је оно што је

исправно у ГОСПОДЊИМ очима, као што је чинио и његов праотац Давид.

Очишћење и освештање Храма

³Првог месеца прве године своје владавине, Езекија отвори врата Дома ГОСПОДЊЕГ и поправи их.

⁴Доведе свештенике и Левите, окупи их на тргу на источној страни ⁵и рече: »Чујте ме, Левити. Освештајте се сада и освештајте Дом ГОСПОДА, Бога својих праотаца. Уклоните из светилишта све што је погано. ⁶Наши очеви су били неверни. Чинили су оно што је зло пред ГОСПОДОМ, нашим Богом, и оставили га. Окренули су лице од ГОСПОДЊЕГ боравишта и окренули му леђа. ⁷Затворили су и врата на трему и угасили светиљке. Нису палили кад ни приносили жртве паљенице у светилишту Бога Израеловог. ⁸Зато је гнев ГОСПОДЊИ био на Јуди и Јерусалиму. Он их је учинио предметом ужасавања, згражавања и цоктања, као што својим очима можете да видите. ⁹Зато су наши очеви пали од мача, а наши синови, кћери и жене су у заточеништву.

¹⁰»Сада сам одлучио да склопим савез са ГОСПОДОМ, Богом Израеловим, да се његов љути гнев одврати од нас. ¹¹Синови моји, не будите сада немарни, јер ГОСПОД вас је изабрао да стојите пред њим и служите му, да пред њим обављате службу и палите кад.«

¹²Тада ови Левити прионуше на посао: од Кехатоваца: Махат син Амасажев и Јоил син Азарјин; од Мераријеваца: Кис син Авдијев и Азарја син Јехалелелов; од Гершоноваца: Јоах син Зимин и Еден

*28:19 Израела То јест: Јуде.

син Јоахов; ¹³од Елицафанових потомака: Шимри и Јеиел; од Асафових потомака: Захарија и Матанја; ¹⁴од Хеманових потомака: Јехиел и Шими; од Једутонових потомака: Шемаја и Узиел. ¹⁵Када су окупили своју сабраћу и освештали се, уђоше да изврше очишћење Дома ГОСПОДЊЕГ, као што је цар наредио, у складу с речју ГОСПОДЊОМ. ¹⁶Свештеници уђоше у светилиште ГОСПОДЊЕ да изврше очишћење. У двориште Дома ГОСПОДЊЕГ изнесе све нечисто што су затекли у Храму ГОСПОДЊЕМ, па то Левити узеше и изнесе у долину Кидрон. ¹⁷Почели су да освештавају првог дана првога месеца и до осмог дана истог месеца стигли су до ГОСПОДЊЕГ трема. Још осам дана су освештавали сâм Дом ГОСПОДЊИ и завршили шеснаестог дана првог месеца.

¹⁸Потом одоше цару Езекији и известише га: »Извршили смо очишћење целог Дома ГОСПОДЊЕГ, жртвеника за жртве паљенице и свег његовог прибора и стола за постављање светог хлеба са свим његовим прибором. ¹⁹Припремили смо и освештали све предмете које је цар Ахаз у својој невери уклонио док је био цар. Ено их сада пред ГОСПОДЊИМ жртвеником.«

²⁰Цар Езекија порани наредног јутра, окупи све градске службенике и оде до Дома ГОСПОДЊЕГ. ²¹Дотераше седам јунаца, седам овнова, седам јагањаца и седам јараца за жртву за очишћење за цело царство, за светилиште и за Јуду, а цар заповеди свештеницима, Аароновим потомцима, да их принесу на ГОСПОДЊЕМ жртвенику. ²²Тада заклаше јунце, а свештеници узеше крв и њоме заплуснуше жртвеник. Затим заклаше овнове и њиховом

крвљу заплуснуше жртвеник, а потом заклаше јагање и заплуснуше жртвеник њиховом крвљу. ²³Јарце за жртву за очишћење дотераше пред цара и скуп, и они на њих положише руке. ²⁴Тада свештеници заклаше јарце и принеше њихову крв на жртвенику као жртву за очишћење, да изврше обред помирења за сав Израел, јер је цар наредио да се принесу жртва паљеница и жртва за очишћење за сав Израел.

²⁵Цар постави Левите у Дому ГОСПОДЊЕМ, са чинелама, харфама и лирама, онако како су прописали Давид, Божији виделац Гад и пророк Натан, пошто је ГОСПОД тако заповедио преко својих пророка. ²⁶Тако су Левити стајали с Давидовим музичким инструментима, а свештеници са својим трубама. ²⁷Езекија нареди да се на жртвенику принесе жртва паљеница. Када је почело приношење жртве, поче и певање ГОСПОДУ, праћено трубама и музичким инструментима Давида, цара Израела. ²⁸Сав скуп се поклони, док су певачи певали, а трубачи трубили. То је трајало све док се није завршило приношење жртве паљенице.

²⁹Када је завршено приношење, цар и сви који су били с њим клекнуше и поклонише се. ³⁰Цар Езекија и његови службеници наредише Левитима да певају хвалоспеве ГОСПОДУ речима Давида и видеоца Асафа, и они су их певали с радошћу, па погнули главе и клањали се ГОСПОДУ.

³¹Тада Езекија рече: »Сада сте посвећени ГОСПОДУ. Дођите и донесите клане жртве и жртве захвалнице у Дом ГОСПОДЊИ.«

И скуп донесе клане жртве и жртве захвалнице, а сви који су то

желели донеше жртве паљенице. ³²Број жртава паљеница које је скуп донео био је: седамдесет јунаца, сто овнова и две стотине јагањаца, све за жртве паљенице ГОСПОДУ. ³³Број животиња које су освештали за жртве износио је шест стотина јунаца и три хиљаде грла ситне стоке. ³⁴Али свештеника је било сувише мало да би могли да одеру све жртве паљенице, па им помогоше њихова сабраћа Левити док посао није обављен и док се нису освештали други свештеници, јер Левити су се савесније освештавали него свештеници. ³⁵Било је у изобиљу жртава паљеница, лоја од жртава за заједништво и жртава леваница уз жртве паљенице. Тако је поново успостављена служба у Дому ГОСПОДЊЕМ.

³⁶Езекија и сав народ радовали су се ономе што је Бог припремио за свој народ, јер се све одиграло тако ненадано.

Припреме за прославу Пасхе

30 Езекија разасла гласнике по целом Израелу и Јуди, а написа и писма Ефремовом и Манасијином племену, позивајући их да дођу у Дом ГОСПОДЊИ у Јерусалиму, да прославе Пасху ГОСПОДА, Бога Израеловог. ²Цар и његови службеници и сва заједница у Јерусалиму одлучише да прославе Пасху у другом месецу. ³Нису могли да је прославе у прописано време, јер се још није био освештао довољан број свештеника, а ни народ се још није био окупио у Јерусалиму. ⁴Овај наум се учини добар и цару и целој заједници, ⁵па одлучише да пошаљу проглас по целом Израелу, од Беер-Шеве до Дана, позивајући народ да дође у Јерусалим и прослави

Пасху ГОСПОДА, Бога Израеловог, јер то дуго нису чинили у великом броју, онако како је записано.

⁶По царској заповести, гласници пођоше по целом Израелу и Јуди са писмима од цара и његових службеника у којима је стајало:

»Израелци, вратите се ГОСПОДУ, Богу Авраамовом, Исааковом и Израеловом, да би се он вратио вама који сте преостали, који сте утекли из руку цара Асирије. ⁷Не будите као ваши очеви и браћа, који су били неверни ГОСПОДУ, Богу својих праотаца, па их је он учинио предметом згражавања, као што и сами видите. ⁸Не будите тврдоглави, као што су били ваши очеви – покорите се ГОСПОДУ. Дођите у светилиште, које је он освештао довека. Служите ГОСПОДУ, своме Богу, да се његов љути гнев окрене од вас. ⁹Ако се вратите ГОСПОДУ, онда ће ваша браћа и деца наћи милост код оних који су их заробили и вратити се у ову земљу, јер је ГОСПОД, ваш Бог, милостив и сажалив и неће окренути своје лице од вас ако му се вратите.«

¹⁰Гласници су ишли од града до града у Ефрему и Манасији, све до Завулоне, али им се народ ругао и исмевао их. ¹¹Ипак, неки из Асировог, Манасијиног и Завулоновог племена понизише се и дођоше у Јерусалим. ¹²А у Јуди је Божија рука била на народу и дала му да сложено изврши оно што су заповедили цар и његови службеници, у складу с речју ГОСПОДЊОМ.

Прослава Пасхе

¹³Силно мноштво народа окупи се у Јерусалиму у другом месецу

да прослави Празник бесквасног хлеба. ¹⁴Из Јерусалима уклонише жртвенике и кадионе жртвенике, па их бацише у долину Кидрон. ¹⁵Четрнаестог дана другог месеца заклаше пасхално јагње. Свештеници и Левити се постидеше, па се освешташе и унесе жртве паљенице у Дом ГОСПОДЊИ. ¹⁶Потом заузеше своја уобичајена места као што је прописано у закону Мојсија, Божијег човека, па су свештеници запљускивали крвљу коју су им додавали Левити. ¹⁷Пошто се многи од народа нису освештали, Левити су морали да кољу пасхалну јагњад место свих оних који су били нечисти, да би их освештали за ГОСПОДА. ¹⁸Иако се већина од мноштва оних који су дошли из Ефрема, Манасије, Исахара и Завулоне нису очистили, ипак су јели пасхално јагње, противно оном што је записано.

Али Езекија се овако помоли за њих: »Нека ГОСПОД, који је добар, опрости свакоме ¹⁹ко свим срцем тражи Бога – ГОСПОДА, Бога својих праотаца – ако и није чист онако како се захтева у светилишту.«

²⁰И ГОСПОД услиши Езекију и излечи народ.

²¹Израелци који су били у Јерусалиму с великом су радошћу седам дана славили Празник бесквасног хлеба, а Левити и свештеници певали су хвалоспеве ГОСПОДУ сваки дан уз ГОСПОДЊЕ музичке инструменте. ²²Езекија је хвалио све Левите, који су вешто обављали ГОСПОДЊУ службу. Тих седам дана јели су оно што им је припадало од жртве, приносили жртве за заједништво и захваљивали ГОСПОДУ, Богу својих праотаца.

²³Потом се сва заједница сложи да славе још седам дана, па су још седам дана радосно славили. ²⁴Езекија, цар Јуде, прибави за заједницу хиљаду јунаца и седам хиљада грла ситне стоке, а поглавари још хиљаду јунаца и десет хиљада грла ситне стоке. Тада се освешта и велик број свештеника. ²⁵Сва Јудина заједница радовала се заједно са свештеницима и Левитима, свим окупљенима из Израела и са дошљацима који су дошли из Израела и дошљацима који су живели у Јуди. ²⁶У Јерусалиму је владала велика радост, јер још од времена Соломона сина Давидовог, цара Израела, није било ничег сличног у Јерусалиму. ²⁷На крају свештеници и Левити устадоше да благослове народ, и Бог их услиши, јер је њихова молитва допрла до неба, његовог светог пребивалишта.

Езекијине реформе

31 Када се све ово завршило, Израелци који су били у Јерусалиму кренуше по јудејским градовима, поразбијаше свете стубове и посекоше Ашерине мотке. Разорише узвишице и жртвенике широм Јуде и Венијамина и у Ефрему и Манасији. Када су их све разорили, Израелци се вратише у своје градове и на своје поседе. ²Езекија подели свештенике и Левите на редове, свакога према његовој свештеничкој или левитској дужности, да приносе жртве паљенице и жртве за заједништво, да обављају службу, да захваљују и певају хвалоспеве на капијама Боравишта ГОСПОДЊЕГ. ³Цар од свог личног имања даде прилог за јутарње и вечерње жртве паљенице и за жртве паљенице о суботама, младим месецима и прописаним празницима као што је

записано у Закону ГОСПОДЊЕМ. ⁴ Он нареди житељима Јерусалима да дају део који припада свештеницима и Левитима, да би ови могли да се посвете Закону ГОСПОДЊЕМ. ⁵ Чим је ова наредба објављена, Израелци почеше да доносе првине свога жита, младог вина, уља, меда и свега што је родило на њивама – доносили су велике количине, десетак од свега. ⁶ А и они Израелци и Јудеји који су живели у јудејским градовима доносили су десетак од своје крушне и ситне стоке и десетак од светих предмета које су одвојили за ГОСПОДА, свога Бога, и стављали га на гомиле. ⁷ То су почели да чине у трећем месецу, а завршили у седмом.

⁸ Када су Езекија и његови службеници дошли и видели ове гомиле, благословише ГОСПОДА и његов народ Израел.

⁹ Езекија упита свештенике и Левите за те гомиле, ¹⁰ па му Азарја, главни свештеник, из Садокове породице, одговори: »Откад је народ почео да доноси своје прилоге у Дом ГОСПОДЊИ, имамо довољно да једемо и много нам претекне, јер је ГОСПОД благословио свој народ, па је овако много остало.«

¹¹ Езекија нареди да се припреме одаје у Дому ГОСПОДЊЕМ, па тако и учинише. ¹² Потом унесе прилоге, десетке и свете дарове, да се тамо чувају под управом Левита Конање и његовог брата Шимија, који је био његов заменик. ¹³ По одлуци цара Езекије и Азарје, службеника задуженог за Божији Дом, Конања и његов брат Шими били су надређени надзорницима Јехиелу, Азазји, Нахату, Асаелу, Јеримоту, Јозаваду, Елиелу, Лисмахји, Махату и Бенаји.

¹⁴ Левит Коре син Јимнин, чувар Источне капије, водио је бригу о жртвама драговољним које су се приносиле Богу, па је делио прилоге дате ГОСПОДУ као и свете дарове. ¹⁵ Еден, Минјамин, Исус, Шемаја, Амарја и Шеханја верно су му помагали у свештеничким градовима, делећи својој сабраћи свештеницима према њиховим редовима, како старима тако и младима. ¹⁶ Поврх тога, делили су и дечацима од три године и старијима, чија су имена била записана у родословима – свима који ће ући у Дом ГОСПОДЊИ да врше свакодневне дужности везане за посао у њиховој надлежности и према њиховом свештеничком реду. ¹⁷ Делили су свештеницима уписанима у родослове по породицама и Левитима од двадесет година и старијима, према њиховим дужностима и левитском реду, ¹⁸ а тако и свој нејачи, женама, синовима и кћерима у целој заједници, уписанима у родослове. Јер, они су се искрено освештавали. ¹⁹ Што се тиче свештеника, Ааронових потомака, који су живели на пољима око својих или других градова, поименце су одређивани људи који су сваком мушкарцу међу њима и свима који су били уписани у родослове Левита давали њихов део. ²⁰ Тако је Езекија радио по целој Јуди, чинећи оно што је добро, исправно и верно пред ГОСПОДОМ, његовим Богом.

²¹ У свему што је предузимао служећи Божијем Дому и покоравајући се Закону и заповестима, тражио је свога Бога и радио свим срцем, и било му је добро.

Асирци прете Јерусалиму

(2. Цар 18,13-37; 19,14-19,
35-37; Ис 36,1-22; 37,8-38)

32 После свега што је Езекија тако верно урадио, Санхериб, цар Асирије, дође и нападе Јуду. Он опседе утврђене градове с намером да их освоји за себе. ²Када је Езекија видео да је Санхериб дошао и да намерава да ратује против Јерусалима, ³посаветова се са својим заповедницима и ратницима о томе да затвори воду у изворима ван града, и они му у томе помогоше. ⁴Окупи се велико мноштво народа, па затворише све изворе и поток који је текао земљом, говорећи: »Зашто да цареви Асирије дођу и нађу много воде?«

⁵Потом Езекија приону на поправљање порушених делова зида и дизање кула на њему. Са спољне стране изгради још један зид и ојача Мило у Давидовом граду. Он изради и много оружја и штитова. ⁶Постави војне заповеднике над народом, па их окупи пред собом на тргу код градске капије и охрабри их говорећи: ⁷»Будите јаки и храбри. Не бојте се и не обесхрабрујте због асирског цара и силне војске која је с њим, јер уз нас је већа сила него уз њега. ⁸Уз њега је само рука од меса, а уз нас је ГОСПОД, наш Бог, који ће нам помоћи и борити се у нашим биткама.«

И народ се испуни уздањем због онога што је рекао Езекија, цар Јуде.

⁹Касније, када је асирски цар Санхериб са свом својом војском опседао Лахиш, он посла своје службенике у Јерусалим са овом поруком јудејском цару Езекији и свем јудејском народу који се тамо налазио: ¹⁰»Овако каже Санхериб,

цар Асирије: »На шта се ослањаш кад остајеш у Јерусалиму, под опсадом?

¹¹Када Езекија каже: »ГОСПОД, наш Бог, избавиће нас из руку асирског цара«, он вас завашава да би вас пустио да умрете од глади и жеђи. ¹²Зар није баш Езекија уклонио Божије узвишице и жртвенике, говорећи народу Јуде и Јерусалима: »Клањајте се само пред једним жртвеником и само на њему палите кад.« ¹³Зар не знате шта смо ја и моји преци учинили с народима других земаља? Зар су богови тих народа икада избавили своју земљу из мојих руку? ¹⁴Који је од свих богова народâ које су моји преци потпуно уништили могао да избави свој народ из мојих руку? Како ће онда ваш бог моћи да избави вас из мојих руку? ¹⁵Не дајте, дакле, да вас Езекија завашава и заведе. Не верујте му, јер ниједан бог ниједног народа ни царства није избавио свој народ из мојих руку или руку мојих предака. Утолико мање ће ваш бог моћи да избави вас из мојих руку.«

¹⁶Санхерибови службеници још много тога рекоше против ГОСПОДА, Бога, и његовог слуге Езекије.

¹⁷Асирски цар написа и писма у којима је вређао ГОСПОДА, Бога Израеловог, и говорио против њега: »Као што богови народâ других земаља нису избавили своје народе из мојих руку, тако ни Езекијин бог неће избавити свој.«

¹⁸А асирски службеници почеше и на хебрејском језику да добацују житељима Јерусалима који су били на зидинама, да их уплаше и застраше како би освојили град, ¹⁹говорећи о Богу Јерусалимовом исто што су говорили и о боговима других народа у свету, творевинама људских руку.

²⁰Због тога цар Езекија и пророк Исаија син Амоцов у молитви завапише до неба, ²¹и ГОСПОД посла анђела, који уништи све врсне ратнике, вође и заповеднике у табору асирског цара, па се он повуче у своју земљу, осрамоћен. А када је ушао у храм свога бога, неки од његових синова погубише га мачем.

²²Тако је ГОСПОД спасао Езекију и житеља Јерусалима из руку асирског цара Санхериба и из руку свих других непријатеља. Он се старао о њима на свакој страни. ²³Многи донеше у Јерусалим жртве ГОСПОДУ и вредне поклоне Езекији, цару Јуде, кога су од тада сви народи почели веома да цене.

Езекијина болест и охолост

(2. Цар 20,1-3, 12-19; Ис 38,1-3; 39,1-8)

²⁴У то време Езекија се на смрт разболе, па се помоли ГОСПОДУ, који га услиши и даде му знак. ²⁵Али Езекија се узохоли и не узврати на доброту која му је показана, па је срџба ГОСПОДЊА била на њему и на Јуди и Јерусалиму. ²⁶Тада се Езекија покаја због своје охолости, а тако и Јерусалимљани, па срџба ГОСПОДЊА не сиђе на њих за време Езекијине владавине.

Езекијино богатство и слава

(2. Цар 20,12-19; Ис 39,1-8)

²⁷Езекија је стекао силно богатство и славу. Саградио је ризнице за своје сребро, злато и драго камење, зачине, штитове и сваковрсне драгоцености. ²⁸Саградио је и спремишта, да ускладишти пожњевено жито, младо вино и уље, и штале за све врсте животиња и торове за стада ситне стоке. ²⁹Градио је села и стекао много ситне и крупне стоке, јер му је Бог дао силно богатство. ³⁰Езекија

је био тај који је запречио горњи рукавац Гихона и спровео воду до западне стране Давидовог града. Био је успешан у свему што је предузимао.

³¹Али, када су вавилонски владари послали изасланике да га питају о знаку који се показао у његовој земљи, Бог га остави, да га провери и сазна све што му је у срцу.

Крај Езекијине владавине

(2. Цар 20,20-21)

³²Остала Езекијина дела и његова љубав према Богу записани су у Виђењу пророка Исаије сина Амоцовог у Књизи царева Јуде и Израела.

³³Езекија умре, па га сахранише на брду где су гробнице Давидових потомака. Када је умро, сва Јуда и житељи Јерусалима одаше му почаст. На месту цара наследи га његов син Манасија.

Манасија, цар Јуде

(2. Цар 21,1-18)

33 Манасија је имао дванаест година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао педесет пет година. ²Чинио је оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима, поводећи се за гнусобама народâ које је ГОСПОД истерао пред Израелцима. ³Поново је саградио узвишице које је разорио његов отац Езекија, а подигао је и жртвенике Ваалима и направио Ашерине мотке. Клањао се свим звездама и служио им. ⁴Подигао је жртвенике и у Дому ГОСПОДЊЕМ, за који је ГОСПОД рекао: »Моје Име ће остати у Јерусалиму довека.« ⁵У оба дворишта Дома ГОСПОДЊЕГ подигао је жртвенике свим звездама. ⁶Приносио је своје синове као жртве паљенице у долини Бен Хином, бавио

се врацбинама, гатањем и врачањем, саветовао се са медијумима и призивачима духова. Чинио је много тога што је зло у ГОСПОДЊИМ очима, изазивајући га на гнев.

⁷Узео је резбарени лик који је начинио и ставио га у Божији Дом, за који је Бог рекао Давиду и његовом сину Соломону: »У овај Храм и у Јерусалим, који сам изабрао између свих Израелових племена, ставићу своје Име довека. ⁸Нећу учинити да Израелци поново оду из земље коју сам дао њиховим праоцима, само ако буду помно извршавали све што сам им заповедио – сав Закон и уредбе и законе које сам им дао преко Мојсија.«

⁹Али Манасија одведе Јуду и житеље Јерусалима на странпутицу, па су чинили више зла него народи које је ГОСПОД затро пред Израелцима. ¹⁰ГОСПОД је говорио Манасији и његовом народу, али они га нису слушали.

¹¹Зато ГОСПОД на њих доведе заповеднике војске асирског цара, који заробише Манасију, ставише му куку у нос, везаше га бронзаним оковима и одведоше у Вавилон. ¹²У својој невољи, он замоли ГОСПОДА, свога Бога, за милост и дубоко се понизи пред Богом својих праотаца. ¹³А када му се помолио, ГОСПОДА дирну његово преклињање, па му услиши молитву и врати га у Јерусалим, у његово царство. Тада Манасија спозна да је ГОСПОД Бог.

¹⁴После тога Манасија обнови спољни зид Давидовог града, западно од извора Гихона у долини, све до улаза Рибље капије и око брда Офела, а уједно му повећа и висину. Он постави и војне заповеднике у свим утврђеним градовима Јуде. ¹⁵Манасија одбаци

туђе богове и уклони онај лик из Дома ГОСПОДЊЕГ, као и све жртвенике које је био саградио на Храмском брду и у Јерусалиму и баци их ван града. ¹⁶Потом обнови ГОСПОДЊИ жртвеник и на њему принесе жртве за заједништво и жртве захвалнице и рече Јудејима да служе ГОСПОДУ, Богу Израеловом. ¹⁷А народ је наставио да приноси жртве на узвишицама, али само ГОСПОДУ, своме Богу.

¹⁸Остала Манасијина дела, укључујући и молитву Богу и речи које су му видеоци говорили у име ГОСПОДА, Бога Израеловог, записана су у Летописима царева Израела. ¹⁹Његова молитва и како је Бога дирнуло његово преклињање, као и сви његови греси, невера и места на којима је саградио узвишице и поставио Ашерине мотке и идоле пре него што се понизио – све је то забележено у записима виделаца. ²⁰Манасија умре, па га сахранише у његовој палати. На месту цара наследи га његов син Амон.

Амон, цар Јуде

(2. Цар 21,19-26)

²¹Амон је имао двадесет две године када је постао цар, а у Јерусалиму је владао две године. ²²Чинио је оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима, као и његов отац Манасија. Служио је свим идолима које је направио његов отац Манасија и приносио им жртве. ²³Али, за разлику од свога оца Манасије, није се понизио пред ГОСПОДОМ, него је још увећао своју кривицу. ²⁴Амонови службеници сковаше заверу против њега и убише га у његовој палати. ²⁵Потом народ земље поби све који су сковали заверу против цара Амона и на место цара постави његовог сина Јосију.

Јосија, цар Јуде*(2. Цар 22,1-23,30)*

34 Јосија је имао осам година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао тридесет једну годину.² Чинио је оно што је исправно у ГОСПОДЊИМ очима и у потпуности ишао стопама свога праоца Давида.

Јосијин обрачун са идолопоклонством*(2. Цар 23,1-27)*

³Осме године своје владавине, док је још био млад, Јосија поче да тражи Бога свога праоца Давида. У дванаестој години своје владавине, он поче да чисти Јуду и Јерусалим од узвишица, Ашериних мотки, резбарених ликова и ливених идола.⁴ Под његовим надзором срушише Ваалове жртвенике и на комадиће исекоше кадионе жртвенике који су били над њима, а Ашерине мотке, резбарене ликове и ливене идоле разбише у парампарчад и разасуше по гробовима оних који су им приносили жртве.⁵ Јосија спали кости свештеника на њиховим жртвеницима и тако очисти Јуду и Јерусалим.⁶ У градовима Манасије, Ефрема и Симеона, све до Нефталима, и у рушевинама око њих,⁷ поруши жртвенике и Ашерине мотке и у прах смрви резбарене ликове и исече на комадиће све кадионе жртвенике по целом Израелу. Потом се врати у Јерусалим.

Откриће Књиге закона*(2. Цар 22,3-20)*

⁸Осамнаесте године своје владавине, да би очистио земљу и Храм, Јосија посла Шафана сина

Ацалјиног и заповедника града Маасеју са бележником Јоахом сином Јоахазовим да поправе Дом ГОСПОДА, његовог Бога.⁹ Они одоше првосвештенику Хилкији и дадоше му новац који је доношен у Божији Дом, а који су Левити, чувари капија, сакупили од Манасије, Ефрема и свег преосталог Израела и од целог Јуде и Венијамина и житеља Јерусалима.¹⁰ Потом новац поверише на чување људима одређеним да надгледају радове на Дому ГОСПОДЊЕМ, а ови су онда исплаћивали раднике који су поправљали и обнављали Храм.¹¹ Дали су новац и тесарима и градитељима да купе тесани камен и дрво за пречаге и друге греде за зграде које су цареви Јуде оставили да пропадају.¹² Људи су поштено радили, а њима су руководили Левити Јахат и Авдија, Мераријеви потомци, и Захарија и Мешулам, Кехатови потомци. Левити – сви који су умели да свирају –¹³ били су задужени за носаче терета и надгледали раднике у свим пословима. Неки Левити су били писари, надгледници и чувари капија.

¹⁴Док су износили новац који је био унет у Дом ГОСПОДЊИ, свештеник Хилкија нађе Књигу закона ГОСПОДЊЕГ, који је дат преко Мојсија.

¹⁵Хилкија рече бележнику Шафану: »Нашао сам Књигу закона у Дому ГОСПОДЊЕМ.«

И даде је Шафану,¹⁶ а овај однесе књигу цару и извести га: »Твоји службеници раде све што им је поверено.¹⁷ Исплатили су новац који је био у Дому ГОСПОДЊЕМ и поверили га на чување надгледницима и радницима.«

¹⁸ Онда обавести цара: »Свештеник Хилкија ми је дао једну књигу«, па поче да чита из ње пред царем.

¹⁹ Када је цар чуо речи Закона, разре своју одећу, ²⁰ па заповеди Хилкији, Ахикаму сину Шафановом, Авдону сину Михејевом, бележнику Шафану и свом службенику Асаји: ²¹ »Идите и упитајте ГОСПОДА у моје име и у име оних који су преостали у Израелу и Јуди о ономе што пише у овој књизи која је нађена. Велик је гнев ГОСПОДЊИ који се излио на нас зато што се наши праоци нису држали речи ГОСПОДЊЕ и нису чинили оно што је записано у овој књизи.«

²² Хилкија и они које је цар послао с њим одоше да разговарају са пророчицом Хулдом, која је била жена Шалума сина Токхата сина Хасриног, чувара одеће. Она је живела у Другој четврти у Јерусалиму.

²³ Она им рече: »Овако каже ГОСПОД, Бог Израелов: ,Реците човеку који вас је послао к мени:

²⁴ Овако каже ГОСПОД: Пустити ћу несрећу на ово место и његове житеље – сва проклетства записана у књизи коју су читали пред јудејским царем. ²⁵ Зато што су ме оставили и палили кад другим боговима и изазивали ме на гнев свим идолима које су направили, мој гнев ће се излити на ово место и неће се угасити. ²⁶ Кажите јудејском цару, који вас је послао да питате ГОСПОДА: Овако каже ГОСПОД, Бог Израелов, о речима које си чуо:

²⁷ Зато што ти се срце смекшало и што си се понизио пред Богом када си чуо шта је рекао против овог места и његових житеља, зато што си се преда мном понизио и разре своју одећу и заплакао преда мном, чуо сам те, говори ГОСПОД. ²⁸ Сада ћу те

пустити да умреш и будеш сахрањен у миру. Твоје очи неће видети сву несрећу коју ћу пустити на ово место и његове житеље.«

И они пренеше њен одговор цару.

²⁹ Тада цар сазва све старешине Јуде и Јерусалима, ³⁰ па оде у Дом ГОСПОДЊИ са Јудејима, житељима Јерусалима, свештеницима и Левитима – са свим народом, од најмањег до највећег – и прочита им све што пише у Књизи савеза, коју су нашли у Дому ГОСПОДЊЕМ.

³¹ Потом цар стаде поред стуба и обнови савез пред ГОСПОДОМ – да ће ићи за ГОСПОДОМ и држати се његових заповести, прописâ и уредби свим својим срцем и свом својом душом и да ће извршавати све речи савеза које су записане у оној књизи. ³² Затим нареди свима у Јерусалиму и Венијамину да потврде своју верност савезу, што житељи Јерусалима и учинише у складу са Божијим савезом, савезом Бога њихових праотаца.

³³ Јосија уклони све гнусне идоле са свих подручја која су припадала Израелцима и свима у Израелу заповеди да служе ГОСПОДУ, своје Богу. Све док је он био жив, нису одступали од тога да иду за ГОСПОДОМ, Богом својих праотаца.

Јосија прославља Пасху

(2. Цар 23,21-23)

35 Јосија потом у Јерусалиму прослави ГОСПОДЊУ Пасху – пасхално јагње је заклано четрнаестог дана првог месеца. ² Он одреди свештеницима њихове дужности и охрабри их за службу у Дому ГОСПОДЊЕМ.

³ Он рече Левитима, који су учили сав Израел и били одвојени за ГОСПОДА: »Ставите свети Ковчег у

Храм који је саградио Соломон син Давидов, цар Израела. Немојте да га носите на раменима. Служите ГОСПОДУ, своме Богу, и његовом народу Израелу. ⁴Припремите се по породицама, по својим редовима, према упутствима која су записали Давид, цар Израела, и његов син Соломон. ⁵Стојте у светилишту са једним редом Левитâ на сваки род из породица своје сабраће, обичног народа. ⁶Закољите пасхално јагње, освештајте се и спремите јагње за своју сабраћу онако како вам је ГОСПОД заповедио преко Мојсија.»

⁷За сав народ који је тамо био Јосија набави укупно тридесет хиљада грла ситне стоке за пасхалне жртве и три хиљаде говеда – све са свог имања. ⁸И његови поглавари дадоше драговољне прилоге за народ и свештенике и Левите. Хилкија, Захарија и Јехиел, управитељи Божијег Дома, дадоше свештеницима две хиљаде шест стотина пасхалних жртава и три стотине говеда. ⁹А и Конанја, са својом браћом Шемајом и Натанаилом и вођама Левитâ Хашавјом, Јеиелом и Јозавадом, даде пет хиљада пасхалних жртава и пет стотина говеда за Левите.

¹⁰Тако је све било припремљено за службу, па свештеници стадоше на своја места, с Левитима по њиховим редовима, као што је цар заповедио.

¹¹Клали су пасхалну јагњад, а свештеници су заплъскивали крвљу коју су им додавали Левити који су дерали животиње. ¹²Одвојише жртве паљенице које ће дати родовима из породица обичног народа, да их они принесу ГОСПОДУ као што је записано у Мојсијевој књизи. Исто учинише и са говедима. ¹³Пасхалне животиње су пекли над ватром, као што је прописано, а свете жртве

кували у лонцима, котловима и тепсијама и брзо их делили целом народу. ¹⁴После тога Левити спремише за себе и свештенике, јер су свештеници, Ааронови потомци, приносили жртве паљенице и лој све до ноћи. ¹⁵Свирачи, Асафови потомци, били су на местима која су им прописали Давид, Асаф, Хеман и царев виделац Једутун. Ни чувари капија нису морали да напуштају своја места крај капија, јер су њихова сабраћа Левити спремила и за њих.

¹⁶Тако је тог дана извршена цела ГОСПОДЊА служба везана за прославу Пасхе и приношење жртава паљеница на ГОСПОДЊЕМ жртвенику, као што је заповедио цар Јосија. ¹⁷Израелци који су се тамо нашли славили су Пасху и Празник бесквасног хлеба седам дана. ¹⁸Пасха се није овако славила у Израелу још од времена пророка Самуила. Ниједан од израелских царева није никад прославио такву Пасху као Јосија, са свештеницима, Левитима и свим Јудејима и Израелцима, који су тамо били са житељима Јерусалима. ¹⁹Ова Пасха је прослављена осамнаесте године Јосијине владавине.

Крај Јосијине владавине

(2. Цар 23,28-30)

²⁰После свега овога, када је Јосија уредио Храм, египатски цар Нехо дође да нападне Кархемиш на Еуфрату, па Јосија изађе на њега.

²¹А Нехо му посла гласнике с поруком: »Шта ја имам с тобом, јудејски царе? Нисам сада кренуо на тебе, него на владарску кућу с којом сам у рату. Бог ми је рекао да пожурим, зато престани да се противиш Богу, који је са мном, да те не затре.«

²² Али Јосија не хтеде да се окрене од њега, него се преруши не би ли га увукао у борбу. Није хтео да послуша оно што му је Нехо рекао по Божијој заповести, него га нападе на мегидској равници.

²³ Стрелци погодише цара Јосију, па он рече својим службеницима: »Водите ме одавде, јер сам тешко рањен.«

²⁴ И они га изнесе из његових кола и унесе у друга која је имао, па га одвезоше у Јерусалим, где он умре. Сахранише га у гробници његових праотаца, и сва Јуда и Јерусалим га ожалише.

²⁵ Јеремија састави тужбалице за Јосијом, па и дан-данас сви певачи и певачице помињу Јосију у тужбалицама. Ове тужбалице су се уобичајиле у Израелу, а записане су у Књизи тужбалица.

²⁶ Остали догађаји Јосијине владавине, и његова љубав према Богу у складу с оним што је записано у Закону ГОСПОДЊЕМ ²⁷ – сва његова дела, од првог до последњег – записани су у Књизи царева Израела и Јуде.

Јехоахаз, цар Јуде

(2. Цар 23,31-34)

36 Тада народ узе Јехоахаза сина Јосијиног, па га постави за цара у Јерусалиму место његовог оца. ² Јехоахаз је имао двадесет три године када је постао цар, а у Јерусалиму је владао три месеца. ³ Египатски цар Нехо свргну га с престола у Јерусалиму и наметну Јуди данак од сто таланата сребра и

једног таланта злата*. ⁴ Египатски цар постави Јехоахазовог брата Елјакима за цара над Јудом и Јерусалимом и промени му име у Јехојахим, а његовог брата Јехоахаза узе и одведе у Египат.

Јехојахим, цар Јуде

(2. Цар 23,35-24,6)

⁵ Јехојахим је имао двадесет пет година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао једанаест година. Чинио је оно што је зло у очима ГОСПОДА, његовог Бога. ⁶ Њега нападе Навуходоносор, цар Вавилона, и веза бронзаним оковима, па га одведе у Вавилон. ⁷ Навуходоносор однесе у Вавилон предмете из Дома ГОСПОДЊЕГ и стави их у свој храм у Вавилону.

⁸ Остали догађаји Јехојахимове владавине, и гнусобе које је чинио и све што се утврдило против њега, записани су у Књизи царева Израела и Јуде. На месту цара наследи га његов син Јоахин.

Јоахин, цар Јуде

(2. Цар 24,8-17)

⁹ Јоахин је имао осамнаест година када је постао цар, а у Јерусалиму је владао три месеца и десет дана. Чинио је оно што је зло у ГОСПОДЊИМ очима. ¹⁰ У пролеће, цар Навуходоносор посла по њега и доведе га у Вавилон, заједно са вредним предметима из Дома ГОСПОДЊЕГ, а за цара над Јудом и Јерусалимом постави Јоахиновог стрица[†] Цидкију.

*36:3 *сто таланата ... злата* Око 3.400 килограма сребра и 34 килограма злата.

†36:10 *стрица* Дословно: брата; в. 2. Цар 24,17.

**Цидкија, цар Јуде,
и пад Јерусалима**

(2. Цар 24,18-25,7; Јер 52,1-33)

¹¹Цидкија је имао двадесет једну годину када је постао цар, а у Јерусалиму је владао једанаест година. ¹²Чинио је оно што је зло у очима ГОСПОДА, његовог Бога, и није се понизио пред пророком Јеремијом, који је говорио реч ГОСПОДЊУ. ¹³А побунио се и против цара Навуходоносора, који га је натерао да се закуне Божијим именом. Постао је тврдоглав и окорелог срца и није хтео да се окрене ГОСПОДУ, Богу Израеловом. ¹⁴Поврх тога, и све вође свештеника и народа постајале су све неверније, поводећи се за свим гнусним обичајима незнабожаца и скврнавећи Дом ГОСПОДЊИ, који је ГОСПОД освештао у Јерусалиму. ¹⁵ГОСПОД, Бог њихових праотаца, стално их је опомињао преко својих гласника, јер му је било жао његовог народа и Боравишта. ¹⁶Али они су се ругали Божијим гласницима, презирали његове речи и исмевали његове пророке, све док се његова срџба није дигла на његов народ и више није било лека. ¹⁷ГОСПОД на њих доведе халдејског цара, који њихове младиће погуби мачем у светилишту, не штедећи ни

младиће ни девојке, ни старце ни немоћне. Бог их све предаде Навуходоносору. ¹⁸Навуходоносор однесе у Вавилон све предмете из Дома ГОСПОДЊЕГ, и велике и мале, и благо из Дома ГОСПОДЊЕГ и благо које је припадало цару и његовим заповедницима. ¹⁹Божији Дом запалише и срушише јерусалимски зид. Спалише и све палате и уништише све што је у њима нешто вредело. ²⁰Преостали народ који није погинуо од мача Навуходоносор одведе у сужањство у Вавилон, па су служили њему и његовим синовима до појаве Персијског царства.

²¹Тада се испунило оно што је ГОСПОД објавио преко свога слуге Јеремије: »Док се земља не наужива суботњих почињака, почиваће пушта док се не наврши седамдесет година.«

²²Прве године владавине персијског цара Кира, да би се испунило оно што је ГОСПОД објавио преко Јеремије, ГОСПОД подстаче Кира да широм свога царства, усмено и писмено, објави:

²³»Овако каже Кир, цар Персије:

»ГОСПОД, Бог неба, дао ми је сва царства на земљи и одредио ме да му сазидам храм у Јерусалиму у Јуди. Ко је међу вама из његовог народа – нека је његов Бог с њим – нека иде.«